XVI. évfolyam. Budapest. 44. szám. Hétfő, 1882. február 13

Szerkesztő- s kiadó-hivatal:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.
Előfizetési dij:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . 20.—
Félévre . . . . 10.—
Negyedévre . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyilttérek felvétetnek árszabály szeriat a kiadó hivatalban:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.
Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2. Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2. Haasenstein és Voglernél, Wallfischgasse 10. Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Rudolf Mosse, 40. rue notre dame-des-Victoires (place de la Bourse.)
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

Budapest, február 12.

Szkobelev tábornok hirhedt pohárköszöntője az angol alsóházban is szóba került egy interpelláczió formájában, melyet Sir A. Bartlett intézett a kormányhoz. Sir Charles Dilke külügyminiszteri államtitkár a kérdésre felelve, kijelenté, hogy Szkobelev tábornok nem visel hivatalos tisztviselői rangot. Lobanov herczeg orosz nagykövet már értesitette Lord Granville külügyminisztert, hogy Szkobelev beszéde minden politikai jelentőség hiányában van, és távolról sem adott kifejezést az orosz kormány nézeteinek. Az orosz hivatalos mosakodásnak ezt a többé már nem szokatlan módját előre megmondtuk s hozzátettük volna azt is, hogy az európai államok, mint mindig, ugy most is bele fognak nyugodni ebbe a nyilatkozatba, mely sem többet sem kevesebbet nem mond, mint azt, hogy Oroszországban, a kancsuka hazájában, hol sajtó- és szólásszabadság még csak gondolatban sincs, egy tábornok olyanokat mer mondani, a miért a világ legszabadabb államában is huszonnégy óra alatt menthetetlenül utólérné a legszigorubb fegyelmi büntetés.

Mialatt Egyiptomban a kormány és az europai ellenőrök közt javában folyik a vita az utóbbiak hatásköre s a pénzügyi dolgokba való beavatkozási joga fölött, Párisból azt jelentik, hogy az angol-franczia közös akczió immár teljesen elejtettnek tekinthető, a mennyiben Freycinet nyiltan csatlakozott e kérdésben az európai konczerthez. A berlini szerződést aláirt többi hatalmakkal ugyanis együttes akczióra nézve történt megállapodás s legközelebb egy Francziaország által szerkesztett s a hatalmak által elfogadott kollektiv jegyzék fog a kedivéhez intéztetni. A mi a porta álláspontját illeti, egy konstantinápolyi táviratunk azt jelenti ma, hogy a szultán táviratot intézett a kedivéhez, a melyben kommentálja az utolsó eseményeket és megfontolást, a rend fenntartását és a nemzetközi és pénzügyi egyezmények tiszteletben tartását ajánlja az alkirálynak.

Az angol kabinet álláspontját a felirati vita alkalmával Salisbury marquis felszólalására válaszolva, Lord Granville külügyminiszter a következő beszédben fejtette ki:

Az egyiptomi hadseregben a fegyelem nem látszott a javulás utján haladni. Beszéltek mindenféle cselszövényekről. Mondották, hogy az országos követek, a kik iránt mi jó hajlammal voltunk, oly rendszabályokra törekszenek, melyek összeférhetlenek a nemzetközi kötelezettségekkel. A kedive nem kérte segitségünket, de jelentették, hogy aggodalommal néz a jövő elé; más részről azt is híresztelték, hogy Francziaország és Anglia közt egyenetlenség uralkodik. Eme körülmények közt, Gambetta ur, ki ép nem rég lépett kormányra, azt javasolta nekünk, hogy közösen küldjünk egy jegyzéket a khedivének. (Felolvassa a jegyzéket, melyet annak idjében közöltünk, s folytatja:)

Ez a jegyzék lehet jó vagy rossz, foghatják fel különféle módon azok, kiknek megvan az a rossz szokásuk, hogy a sorok közt szeretnek olvasni. De mi ezt irtuk, s szeretnők tudni, hogy miben tér el ez attól a sürgönytől, melyet november 4én Malet urhoz intéztünk. Már pedig ennek a sürgönynek megvolt a maga eredménye: a khedive és miniszterei igen meg voltak vele elégedve, s nekünk azt jelentették, hogy általában kedvező hatást tett. A franczia külügyminiszter is helyeselte s két izben kifejezte Francziaország általános csatlakozását ahhoz a politikához. mely abban a sürgönyben kifejezést nyert. Hasonlókép helyeselte azt az egész angol sajtó is. Törökország nagykövete szintén több izben fejezte ki előttem azt az elégültséget, melyet e sürgöny Konstantinápolyban keltett. Európában is jó hatást tett, minek legjobb bizonyitéka az, hogy ama válasz alapja, melyet a négy európai hatalom a porta tiltakozásaira nem rég adott, tökéletesen azt a politikát képviseli, mely ama sürgönyben kifejezést nyert.

Az azonos jegyzéknek az alakja más volt. Ugy adatott át a khedivének, a mint nemes ellenfelem (Salisbury) erre annak idején a preczedenst megteremtette, és közösen adatott át. De ha formában és kifejezéseiben különböző volt is e jegyzék, lényegileg teljesen megegyezett a nov. 4-iki sürgönynyel.

Mivel a dolog igy állott s a Franczia- és Angolország közti egyenetlenség hire bizonyos állandóság jellegét vette fel, hogy ha mi Gambetta ur ajánlatát visszautasitjuk, azt együttesen ismételni, mit már magunk is elmondottunk volt, ezen visszautasitás nem ingatta volna-e meg méltán Francziaország bizalmát, holott kivánságunk, vele együtt loyalis egyetértésben eljárni? Kiemelték, hogy az a tény, mely szerint a többi négy hatalom (Németország, Ausztria-Magyarország, Oroszország és Olaszország) külön-külön válaszolt a porta tiltakozására, sérelmet képezne Franczia- és Angolország irányában.

Ugy hiszem, nincsen okunk panaszkodni. Salisbury marquis maga is e hatalmak beavatkozását Egyiptom ügyeibe mindig ellenezte, s ugy vélem, nem féltékenységből, hanem a számtalan kellemetlenségek kikerülése végett, melyet több hatalomnak a közigazgatás és a végrehajtó hatalom ügyeiben való közreműködése okvetetlenül előidézett volna. Mi szintén igy jártunk el. Különben a többi hatalmak, az országra nézve minket megillető felsőbb érdekeinket elismerték. Igy tehát igazságosabb dolog azt mondani, hogy mi tartottuk őket távol politikánktól, mint azt, hogy ők váltak volna el attól.

Azt mondták, hogy csirájában kellett volna a bajt elnyomnunk. Nem hiszem azonban, hogy az egyiptomi kérdés befejezettnek volna tekinthető, hogyha franczia és angol csapatok az országot négy hónap óta megszállva tartanák.

Folytonos érintkezésben maradtunk Gambetta urral visszalépése napjáig. Siettünk utódaival is érintkezésbe jutni. Ugy hiszem, hogy őszinte együttműködésünket az uj franczia kormánynyal is folytathatjuk, melynek eddig kevés ideje volt ugyan az egyiptomi kérdés megvizsgálására. Tudjuk, hogy némely pontokban Francziaország egyetért velünk; nincs okunk kétségbe vonni azt, hogy a többi pontra nézve is meg fogunk egyezni.

A mi magát Egyiptomot illeti, nézetem szerint az anarchia és zavargások veszélye egyelőre nem forog fenn. A képviselők gyülése elismeri, hogy Egyiptomnak nemzetközi kötéseit teljességgel meg kell tartani. Meglehet, hogy biztositásaik nem érdemlik meg bennük helyezett bizalmunkat. Másrészt az angol-franczia politika abban áll, hogy a szultán szuverén jogait fentartsa, a kedive állását és az egyiptomi népnek fermánok által biztositott jogait megvédje, az egyiptomi intézményeket fejleszsze és a nemzetközi kötések tiszteletben tartására ügyeljen.

Bebizonyitottamm, hogy Törökország és a többi hatalom is ugyanezen a véleményen van.

Ugy tetszik nekem, — ámbátor az erőhatalom végső esetben való alkalmazása lehetségessé válhatik, — hogy ugyanazokat az eredményeket lehet és kell elérnünk, a nélkül, hogy ehhez a végső eszközhöz folyamodnánk és hogy ő felsége kormánya e czél elérésére semmit el nem fog mulasztani.

Mint legujabban Párisból jelentik, lord Granville megelégedetten nyilatkozott a portának az egyiptomi kérdésben tett kijelentéséről. Az egyetértést Lord Dufferin ama nyilatkozata hozta létre, hogy Anglia nemcsak elismeri a szultán szuverénitását, hanem óhajtandónak tartja annak erélyes támogatását is.

Az angol alsóházban holnap kerül tárgyalásra Gladstonenek a házszabályok megváltoztatását czélzó javaslata, mely ellen máris meglehetősen erős ellenzékiség mutatkozik. Ellene nyilatkozik az egész konzervativ párt, melynek élén Northcote fog a kormányelnök javaslata ellen harczolni. Föltétlenül egyik lap sem nyilatkozik a javaslat mellett. Érdekes lesz közölnünk a vitazárlatra vonatkozó javaslatot ugy, a mint az benyujtva van, megjegyezvén, hogy az alsóház vagy nyilt ülésben tanácskozik a „speaker“ elnöklete alatt, vagy bizottsággá alakul az egész ház, s ekkor a „chairman“ vezeti a tanácskozást. A legnagyobb ellenzésre talált javaslat szövege a következő:

„Ha a speaker vagy a bizottsággá alakult egész ház chairmanje valamely vita folyamán ugy találja, hogy a háznak vagy a bizottságnak nyilvánvaló óhajtása, hogy a kérdés immár föltétessék: ezt kijelenti a háznak. Ha ezután a kérdés töltevése iránt inditvány tétetik, a speaker vagy a chairman azonnal fölteszi a kérdést, mely ha elfogadtatik, szavazásra bocsátandó azonnal a vita alatt levő tárgy; megjegyzendő azonban, hogy elfogadottnak a kérdés csak ugy tekinthető, ha több mint 200 tag támogatta, vagy kevesebb mint 40 tag ellenezte.“

Budapest, február 12.

Az országgyülési függetlenségi párt mai értekezletén felmerült egy festőakadémia felállitásának ügye. A párt helyeslő tudomásul vette az abbeli felszólalásokat, hogy egy ilyen akadémia felállitása mind kulturális, mind pedig ipari tekintetben nemcsak szükséges, hanem igen sürgős. A holnap vagy holnaputáni képviselőházi ülésen meg is fog történni e tekintetben a felszólalás. Ezen kivül szóba került még a klub helyiségének kérdése. A jelenlegi szálás kicsinek mutatkozik, minek folytán a párt elhatározta, hogy nagyobbat bérel.

A budapesti királyi közjegyzői kamara f. hó 12-én tartotta elnökválasztó közgyülését. A közgyülésen Ökröss Bálint ideiglenes elnök betegsége folytán távolmaradása miatt dr. Grubiczy László székes-fehérvári kir. közjegyző elnökölt és megnyitó beszédében meleg szavakkal emlékezett meg az elhunyt kamarai elnöknek Gorove Antalnak érdemeiről s annak emlékét megörökités okáért jegyzőkönyvbe iktattatni inditványozta. A közgyülés ez inditványt egyhangulag elfogadván — az uj kamarai elnök megválasztásához fogott. Megválasztatott 11 szavazattal Ökröss Bálint budapesti királyi közjegyző, Tokaji Nagy Lajos 5 szavazata ellenében, az ez által megürült kamarai választmányi tagságra az előbbi választásnál legtöbb szavazatott nyert póttag Jeszenszky Danó léptettetett elő, az ekkép megürült póttagságra pedig Mannheimer Ignácz budapesti királyi közjegyző választatott meg.

A fölkelés.

Nagy-Kanizsáról irják lapunknak e hó 10-iki kelettel: Ma este 11 órakor ment itt keresztül a pozsonyi 1. sz. müszaki zászlóalj legénysége, mely Bródon keresztül Szerajevóba utazik.

*

Bécs, febr. 12. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Báró Jovanovics febr. tizedikéről kelt jelentése Ledenicze elfoglalásáról részletesebb adatokat közöl és egyszersmind Bakoczi és Repaj harcz nélkül való megszállását tudatja, mely tény azt bizonyitja, hogy az operácziók Dragolj felé és a krivosjei lázadás elnyomására teljes folyamatba jutottak. Bakoczi-Repaj Castelnuovótól északnyugatra az andrics-ublii uton fekszik, mely utóbbi a tegnap emlitett főműködési vonallal, a risano-erkviczei uttal találkozik. Bakoczi-Repaj Castelnuovóval is összeköttetésben van, de az előnyomulás, ugy látszik, Andricsból indult ki. A herczegovinai Vratkovicsból egy Antováczban állomásozó vadász-század a Kovácsevics bandájának ötven emberét a montenegrói határra kergette. Vratkovics Antaváczczal együtt a korito-gaczkoi vonaltól jobbra esik. Bizonyos tehát, hogy Gaczko vidéke még sincs egészen a felkelők birtokában, mint ezt az előbbi események után itélve méltán lehetett következtetni. Vratkovicsot csak 1000 lépés választja el a montenegró határtól.

Bécs, febr. 12. (Hivatalos.) A szerajevói országos főparancsnokság jelenti február 11-éről este 6 órakor: A Focsából kémszemlére kiküldött hadoszlop, mely két zászlóaljból és két ágyuból áll, a február 9-ki éjet Pujeczno nyugoti részén tölté. — Másnap kora hajnalban az oszlop 300 felkelővel, kik Dinicsics és Budán közt nyomultak elő, vivott harczot, és miután megerősitett állásaikból kivetette, egészen Mreziczáig üzte őket vissza. Katonáink közül február 9-dikén egy, és 10-dikén két ember sebesült meg. — A focsai helyőrségnek kémszemlére kiküldött második oszlopa Brusnából, Slatinán és a jósári karaulán át Czajniczába indult, mert az a hir jött, hogy ott felkelők állnak; az oszlop azonban csak egy kisebb számu csapatra bukkant, mely a katonák megjelenésekor megfutamodott. Az oszlop délután 4 órakor érkezett meg Czajniczába. — A Zelaznicza völgy felső részein tanyázó felkelők február 9-én éjjel nagyszámu erősitéseket kaptak a Traskavicza Planináról, nevezetesen a Vratto szorosból; február 10-én reggel ½7 órakor a felkelők nagy csoportokban vonultak lefelé a trnovai magaslatok délnyugati lejtőin. Trnovából az 51. sz. gyalogezred egy zászlóalja és a 62. sz. gyalogezred egy százada vonult ellenök. Csakhamar harcz fejlődött ki, mely délután fél 2 óráig tartott és a felkelőknek a Traskavicza Planina irányában történt megfutamodásával végződött. A lázadok közül huszan elestek, köztük két trnovai lakos; sebesültjeiket, kiknek száma mintegy 40-re rughat, magukkal hurczolták. Katonáink közül egy altiszt elesett és 4 katona sulyos sebet kapott. A csapatok igen bátran harczoltak. Arlow ezredes ezredének második zászlóaljával este megérkezett Trnovába és átvette a trnovai csoporthoz tartozó csapatok fölötti parancsnokságot. — Csapataink vesztesége a febr. 9 ikén Ledenicze, Ubalacz és Veljeszelo körül vivott harczokban: A 3. tábori vadászzászlóaljbl elesett Scharmüller szakaszvezető, sulyos sebet kaptak: Noemajer és Distinger vadászok; könnyü sebet kaptak: Puchler százados, Habinger, Wattinger, Gresinger, Weisinger és Fragner vadászok. A 14. sz. gyalogezredből: elesett: Bloier gyalogos; sulyos sebet kaptak: Bohn százados; Frischauf őrvezető és Bruchner gyalogos; könnyü sebet kaptak: Winternitz főhadnagy, Schöftner tizedes,

---

AZ „EGYETÉRTÉS“ TÁRCZÁJA.

A képzőmüvészeti társulat közgyülése.

(Febr. 12.)

A képzőmüvészeti társulat ma, febr. 12 én tartotta évi közgyülését. Most nem jelent meg oly sok tag, mint a mult évben, mikor érdekes választások is voltak napirenden. Ma sok telé igénybe volt véve az érdeklődés, s ilyenkor látszik legjobban, hogy a közügyek és közintézetek támogatói meglehetősen ugyanegy körből telnek ki.

Az orsz. képzőmüvészeti társulat fölött is derültebb az ég, mint volt nem régiben, mikor a költséges épitkezések oly sötét árnyot vetettek a társulat jövőjére, s a közgyüléseken keserü felszólalások történtek. Ma egyetlenegy felszólalás volt, mely a közgyülés mély elismerését fejezte ki a társulat ügyeinek erélyes és eredményes vezetéseért, s e felszólalásra az egész közgyülés éljenzésben tört ki.

A lefolyt év sokban közelebb vitte a társulatot kitüzött czéljaihoz és az anyagi javulásban is nagy lépést tett. A sulyos terhek, melyek a müesarnok és zene-akadémia palotájának épitéséből származtak, már elviselhetőkké lettek, s elvihetőségökből, a mi egy évre esik, annak a társulat meg tud felelni s müvészi czélok minden jelentékenyebb megzavarása által. A közönség részvéte fokozatosan emelkedik; törvényhatóságok, testületek és egyesek mind teljesebben átérzik a magyar képzőmüvészetek támogatásának kötelességét. Az elmult év mindenesetre a legszebb a társulat életében.

Ipolyi Arnold püspök megnyitó beszéde részletesen elmondta, hogy mi történt. Kitünő és ékes beszéd volt, ama melegitő beszédek egyike, melyekkel a lelkes főpap a történelmi társulat nagygyülésein is oly nagy hatással szokott a nemzeti érzületre hivatkozni s a multból közénk világitani. Nagy ismereteinek biztosságában kimondott szavai kiváló sulylyal birnak és lelkesitenek. Terjedelmes beszéd volt ez, gondos beszámolás a képzőmüvészeti társulat munkálkodásáról, mint a nemzeti műmozgalom előkelő tényezőjéről; visszaemlékezés a régibb századok magyar müvészetére, hozzá füzve müvészetünk szálait nemzeti multunkhoz, s mutatva, bizonyitva, hogy mikép lehet és kell még nem egy helyütt nemzeti müéletünk tradiczióí és emlékei megszakadt szálaihoz csatolnunk ujabb müfejlődésünket. Mert nem kell hinnünk — ugymond — hogy e téren is csak maiak vagyunk, hanem multunk és tegnapunk lévén, kell, hogy holnapunk és jövőnk is legyen. Rámutatott a feltünő jelenségre, hogy jó idő óta már nemzetünk számosabb tehetséges egyénei nemcsak a müvészi pálya felé fordultak, hanem ezen a müvészet magasabb, hanem a legmagasabb fokára is emelkedtek. Söt van, ki a legmagasabb álláspontot is, melyet valaha a műtörténelem jelzett, immár elérte. Mig az előbbi évtizedekben a nemzeti költészet s a politikai s államélet fejlődésének magaslatára jutottunk, ujabb időben nemzetünk a müvészetben oly lendületet vett, minőt csak a nemzet önállása legfényesebb korszakaiban valaha láthatott. Müvészetünk elérte a nagykoruságot, midőn követelheti a rámaradt nemzeti örökséget, melylyel mind nekelőtt számolnia kell. Magyar müvészeink, festészeink, szobrászaink és müépitészeink száma már jóval meghaladta a százat s közel áll a másfélszázhoz. Több ez, mint a mennyit egyelőre müvészietlen közéletünk igényel. Több, mint a mennyit csekély müfejlettségü közönségünk elemészthet, több mint a mennyit szegénységünk miatt müszükségletünk foglalkoztathat. Több végre, mint a mennyit hazai körülményeink és nemzeti dicsőségünk elbir.

Az egyik magyar müvész elnyerte a legnagyobb franczia müvészi kitüntetéseket; egy másik a német fenszárnyaló költészet magas eszményeit Schillert, Göthét saját nemzete müvészete által el nem ért müvészi tökélylyel volt képes ábrázolni. Müvész hazánkfiai európai hirü müiskolák igazgatói és tanári székein ülnek, s fejedelmek udvarai számára alkotnak. Azért emliti fel ezeket, hogy indokolja a nagy feladatokat, melyeket müvészetünk emelése és a képzőmüvészeti társulat főczélja megkiván. Ez: a magyar müvészet nagyobbmérvü pártfogása, foglalkoztatása és nevelése.

Müvészetünk magaslatáról szólván, a szellemi eredmények sikerei után megemliti, hogy az anyagi helyzet is kedvező és megnyugtató. A társulat mult évi kiadása 72.062 torint, bevétele 98,556 frt, tehát maradt 26,494 frt; de ezenkivül a társulat még 10,000 forint adósságot is törlesztett.

A megnyitó beszéd itt felsorolta a mult év főbb mozgalmait, nemcsak azokat, melyek szigorun a társulat körében folytak le, hanem teljes képét nyujtotta egy év müvészi mozgalmainak. Megemlékezett az országos festészeti akadémia létesitése ügyében történtekről, a müemlékek fenntartására és müemlékeink restaurálására vonatkozó intézkedésekről, az akadémia termének festészeti müvekkel diszitéséről, uj templomok müvészi ékitéséről. A képzőmüvészeti társulat elnöksége minden alkalmat fölhasznált, valahányszor müérdekeink előmozditását érvényesitheté. Hangsulyozta, hogy jelenleg midőn a müvészet minden terén oly kiváló tehetségeink vannak, melyeket nem vagyunk képesek eléggé foglalkoztatni, annyira, hogy kénytelenek magukat expatriálni, nem lehet többé országos és középületeinknél őket komolyan számba nem venni. Mert valódi nemzetellenes bün, a hazai müvészet érdeke ellen elkövetett merénylet volna a hazai erőket nem méltányolva külföldiekhez folyamodnunk.

Müépitészetünk, szobrászatunk, festészetünk legalább is nehány mesterben oly magasra emelkedett, oly jól iskolázott, hogy már eddig a versenyzésben megjelenve győzelmével, vagy csak egyes remek és jó alkotásával bebizonyitotta, hogy a legmagasabb feladatoknak is megfelelni képes. Pedig még akkor is, ha ezt be nem bizonyitotta volna is, kellene neki a gyakorlatra tért adnunk, és az alkalmat foglalkoztatására keresnünk. Mert ezt megtagadva sohasem kivánhatjuk, hogy az egyszerre mint Minerva Jupiter fejéből készen lépjen elő. Példa az előbbire Angolország, mely igaz, hogy elég dus volt rá, az otthoni müvészetet ily experimentáczió utján is nevelni; mire nekünk kitünő mestereink mellett már szükségünk sincs jóformán. Ez azon mód, mely méltó foglalkozást és gyakorlatot adhat müvészeinknek, iskolát s irányt nyithat a magyar müvészetnek. Az ellenkező épen oly paradoxon lenne, mintha a magyar nemzeti himnusnak szövegét és dallamát bármily tehetséges idegen költőkkel és zenészekkel készittetnők.

A társulat kebelében történtek közül először is a mükiállitás emelkedő becsére hivatkozott, mely ugy a müvészekre, mint a társulatra nézve is jövedelmező volt, mert az előbbiek összes jövedelmét csaknem kétszeresen meghaladta. A mükiállitás látogatásából bejött eddigi átlagosan 4—6000 frt helyett a mult évben tizenkétezer frtnál több volt a jövedelem. A képvásár is minden eddigit tulhaladott. Összesen 33,315 frt értékü müvet vásároltak meg, melyből magyar müvészeké 18,172 frt értékü. A sikerről szólva, annak legfőbb tényezőjéül az erélyes igazgatót, Perlaky Kálmánt emlitette, ki semmi fáradságot és áldozatot nem kimélve, személyesen utazta be a külföldet, összeköttetéseket létesitett Párisban, Brüsszelben, Antverperben s fáradozásának eredményei a kitünő kiállitások és ujabb, igen barátságos viszonyok a külföldi müvészi körökkel. Igy a müárusok megkerülésével, magokkal a müvészekkel történt összeköttetés, a minek egyik eredménye, hogy a müszerető közönség sokkal jutányosabban szerezhetett meg jeles müveket. Ez méltán följogosithat a reményre, hogy a külföldi müvészet remekei müpiaczunkra olcsó áron jutva, hazánkfiai itthon biztos s első kézből vásárolhatják a jót, a müárusok önkényének kizárásával. Szintén az igazgató érdeme, hogy hazai müvészeink részére összeköttetést hozott létre a külföld mütorgalmával; még pedig oly megtisztelő módon, hogy nemcsak Bécsben az internaczionális kiállitáson, mint ez szokás, egy külön nagy termet nyer a magyar müvészet, hanem a párisi szalonban is ily kollektiv külön kiállitásra nyertünk ajánlatot. Rómából pedig magyar szövegü felhivást is vettünk. A brüsszeli kiállitásra igy küldötte immár az őszszel társulatunk számosabb müvészünk festményét oly szerencsével, hogy ott vásárra is talált.

Majd a társulat által kitüzött jutalmakról és pályadijakról emlékezett meg, különösen kiemelve Gyárfás Jenő „Tetemrehivás“ festményét.

A tagok száma is megfelelő javulást mutat. A mult évben 300 rendes tag, két pártfogó és tizenegy alapitó lépett a társulatba. Most is leginkább lelkes megyei és városi törvényhatóságaink állottak, mint ilyenek, hivatásukat méltón fölismerve, az első sorban.

Ipolyi beszéde megemlékezett Munkácsyról is. Ez nagy érdekü rész, már csak azért is, mert sokan, a kik a genialis müvész „Krisztusában“ minden áron gáncsot kerestek, azt vetették szemére, hogy nagyszerü képet festett ugyan, de ihlet nélkül, a vallási tradicziók semmibevételével. Az ő Krisztusa nem isteni, nem a bibliai, hanem históriai. Ime egy katholikus főpap nyilatkozata:

Mint önök tudják, épen most érkezik diadalmas világ utján második helyt hozzánk, hazájába, Munkácsynknak ama müremeke, melyet eddig legmagasabbra emelt a a mükritika. Mert verdiktje felőle ugy hangzik felénk, hogy az ujabb kor, a XIX. század nagy müvészete ennél nem alkotott nagyobbat. Hogy a legutolsó nagy mester, Rembrandt óta senki nem alkotott ily remeket. Hogy Munkácsy nevét csak a legnagyobb müvészek, egy Michel Angelo és Rafael mellett lehet méltón emliteni. E dicséret, uraim, nem az enyém, nem a mienk, nem a nagy mesternek honfiaié. Szerény mértéke lenne ez az ő dicsőségének. Ez azoké, kik a mi nemzetünkért, he ezt mégis ismerik, bizonyára nem lelkesednének. Ez azok dicsérete, kik müvész hazánkfia müveit világutjokon az Oczeánon innen és tul, a mint diadallal fogadják, ugy óriási összegekkel felmérve vásárolják; s itélete ama komoly és megondolt szakismerőknek, a féltékeny müvészeké és szigoru mübiráké, kik nemzetöket s annak müvészetét elsőnek a legmagasabbra tartják, vagy a külföldi kifejlett müirodalom terén mindenkor számot tesznek.

A világmüvészet mai metropolisában Párisban, hol mint hajdan az olympiákon, lehet jelenleg elnyerni a pálmát, küzdött érte magyar müvészünk és már évek előtt nyerte az elsőt, mig legujabb müvével minden eddigi müalkotáson felül emelkedett. A világ e fővárosa elismerte s ünnepelte ez eseményt. Mindegyikünk tudja, hogy fogta körül az irodalom s a müvészet közvéleménye, hogy ünnepelték. De mi volna ez nekünk mind, üres fény, hideg sugár, mint más hirneves, de nemzetünkre lélekben és müvészetben, gondolat és érzésben idegenné vált müvészeinknél; ha nem állna ott Munkácsynál a müvészet geniuszával egyesülve a nemzet geniusza; ha nem volna a nemzet hü gyermeke. Mert még a franczia költő is fennszárnyalva, nem énekelhetett másképp felőle:

„Mester — büszke müvész, ki festéd Krisztust szent hevülettel, hogy Klio e napon bevésve neved legyőzte vele a halált. Magyar hazád a francziákkal együtt dicsőit, szive rád vallt, s mindkettőnk büszkesége vagy.“ (Lacroix.) S egy más költő szerint: „Korunkban, vélik, az oltárok királyok és mind a mi nagy, romba dől. Mi sem hamisabb. Él még szivünkben az igaz Istenség, lángol az oltáron áldozata és ragyog fényköre. Él a müvészet geniusza és dicsősége. Igen Franczia- és Magyarország népének szive hazaszeretettel csüggve rajtad, egyesül benned. — Feltámadnak a nagy ősök és Munkácsy helyt foglal köztök. Titian, Michel Angelo és Rembrandt megnyitva soraikat, helyet adnak neki maguk közt, kiáltva, testvér lépj közénk!“ (Dezami.)

Ily dythyrambusok hangoztatták Munkácsynknak müvészetével együtt hazafiságát, megemlékezve a nagy mester hazájáról és nemzetéről — a minőkkel a mi, egy idő óta szárnyaszegett s laposan lenjáró lelkesedésünk eddig alig merte és nem tudta a nagy müvészhazafit dicsőiteni.

Megengedik azért önök, uraim, ha mütársulatunk elnöke emeli fel önök előtt szavát, e korszakias hazai müesemény ünneplésére. Méltó rá a nagy müvész, ki diadalai mellett egész lélekkel csügg hazáján és nemzetén akkor, midőn nemzete mivel sem tetézheti az ő dicsőségét; de érzi és tudja, hogy az ő dicsőségéhez hiányzott még a müvészet e magaslata, melylyel a geniusz által ihletett fia tetézte. De ha ezt kiemeltem, mit a magyar müvészet s nemzeti érzületünk kifejezése méltán követelhet, bátran felhagyhatnék a mü becsének kiemelésével; ha nem kellene még ily magas müvel szemben is, a hamis felfogásokkal s álinterpretácziókkal küzdenünk, s ezek ellen való megvédése nem állana nemzeti müvészetünk érdekében.

És ha a mü felől mást sem mondunk, mint a külföld mükritikája szavait ismételjük, ugy szól már az, hogy a müvészet egyik legnagyobb remeke. A müértő s a közönség egyaránt átérzendi azt, a mint vele szemben álland, mint éreztem magam midőn láttam. Apellesi mondakör füződött eddig körüle, mely mesteri tulajdonait beszéli. Nem is történt volna más kifogás, mint hogy főalakjának, Krisztusnak istenségi typusa eltérőbb a szokásos felfogástól. E miatt azután meghamisitva a müvész intenczióit, erővel czélzatos felfogást kerestek benne. Némelyek saját, mások csak e kor irányzatos téveteg eszméit vélték bele helyezhetni, vagy benne feltalálni.

A kik a képet láttuk, keletkezésének s átalakitásainak történetét ismerjük, s a kik azt nem a napi mulékony kérdések s eszmék szemüvegén át ezek által elfogultva nézzük, hanem a megkivántató mélyebb s alaposabb mütörténeti s a vallási képek ikonologiai és typologiai tanulmányai ismeretével biráljuk, azonnal tisztában lehetünk ez irányban is. Mert e kellő tanulmány nélkül lehet ugyan az egyéni tetszés, vagy a korlátolt felfogás, söt szellemeskedő aperczuk szerint is, — de nem alaposan, e felől mindenfélét szólani. — El lehet azonban erről is mondani a költő szavát alkalmazva, hogy nem a kép, hanem saját szellemök eszméje az, mit ily módon erőszakolva beléje helyeznek.

A megváltó istenember krisztusi ikonologiájában nincs egész az ujabb korig az a fenséges és nincs az a torzalak, melyet a mesterek és kontárok e legfenségesebb alaknak utólérhetlen ábrázolására ne alkalmaztak volna. A Munkácsyé e képek családjában, ikonologiailag véve, legközelebb állna még ama typushoz, mely a középkor óta a gethsemáni kertben szenvedő megváltót szokta szenvedése fájdalmával s isteni ereje s igazsága önérzetével előállitani. Mely felfogás annyiban itt indokolt lenne, a mennyire az olajfák kertjéből vitetik s állittatik birája, Pilátus elé, hol a szenvedőnek fájdalma isteni erejével s igazsága érzetének kifejezésével méltán egyesül. E hatást teszi az alak arra, ki mütörténeti tanulmány és a vallási ikonografiai typusok szempontjából tekinti.

Az eszményinek a természethüvel való magasabb synthézise és egyesülése képes csupán az ember dualistikus, szellemi és anyagi természetének, szelleme eszményének és reális tapasztalatának s ismeretének megfelelni. Valahányszor azért a müvészet geniuszát e törekvésben látjuk, a mint megvalositására igyekszik, mindannyiszor bátran üdvözölhetjük utján. S ez az, a mit nagy magyar mesterünk remekművében is üdvözölhetünk, a geniusz törekvését a legmagasabbra emelni a müvészet képességét. És kétszeresen üdvözölhetjük müvét, hogy a világ által elismert magyar müvésznek, a magyar geniusznak, magyar müveltségi szellemnek és tehetségének müve az.

A magyar honfiui érzületnek, a magyar müvészet geniuszának ezenfelül még csak egy forró óhajtása lehet: hogy valósitsa azt a mi még hiányzik egyaránt a müvész nemzetének és hazájának müvészete dicsőségéből, s

Bachberger őrvezető és Königsberger, Eichinger, Hofer és Prandl gyalogosok.

Cettinye, február 12. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A hivatalos „Glas Cernagorca" enuncziácziót közöl, mely a fejedelemnek Czettinyébe való visszatérését a krivosjiai eseményekkel indokolja. A fejedelem uj utasitásokat szándékozik adni a ministeriumnak, mert a határozott semlegességhez ragaszkodik, a mig Ausztria-Magyarország a nemzetközi alapszabályokat tiszteletben tartja, tudva, hogy az ellenkező magatartásnak szegénység és nyomor volna a következése. A Montenegróba menekült ártatlan krivosjaiakra nézve elrendelte a fejedelem, hogy gondjukat viseljék.

Pétervár, febr. 12. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Ide érkezett hivatalos jelentések közlik, hogy a herczegovinai mozgalmakban az osztrák-magyar csapatok ügyes operácziója következtében szünet állott be.

Bécs, febr. 12. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Jól értesült körökben határozottan állitják, hogy Montenegro esetleges megszállása Ausztria-Magyarország részéről Thömmel ezredes és Nikita fejedelem közt megbeszélés tárgya volt, még pedig oly módon, hogy az esetre, ha Ausztria-Magyarország erre kényszerittetnék, a montenegrói kormány loyális támogatására számithatna.

A szabadkai szerbek tiltakozása.

Szabadka, február 12. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A szabadkai szerb ajku lakosság mai napon népgyülést tartván, Milosavljevits Milán kongresszusi képviselő inditványára azon hirt, hogy a helyi (szabadkai) szerbeknél ezerekre menő lőfegyverek vannak elrejtve és hogy a szerbek és magyar érzelmü bunyeváczok közötti viszony a képzelhető legrosszabb, legmélyebb indignáczióval visszautasitja, és e sértő álhirrel szemben kijelenti, hogy ezen álhirt az uralkodó és hazájuk méltósága és joga ellen intézett merényletnek tekintik, és e rágalom ellenében bizonyitékul a magyar és bunyevácz testvéreikre hivatkoznak, kikkel két évszázadon át a legtisztább hazafias és testvéri szeretettel vannak egyesitve, és egyidejüleg kinyilvánitják, hogy ezen létező egyetértést továbbra is erélyesen és nyomatékosan fogják oltalmazni.

UJDONSÁGOK.

— febr. 12.

— Személyi hirek. Ő felsége a királyné a román bál bizottságának meghivóját elfogadta és 50 frtot küldött. — Rudolf trónörökös Hunyadmegyébe készül zerge vadászatra. Gr. Teleki Samunak nyilvánitotta közelebb Bécsben, hogy hacsak valami rendkivüli eset közbe nem jő, leutazik augusztusban a Retyezátra. — Angyelics Germán szerb patriarcha Karloviczból, gróf Esterházy István főispán Pozsonyból, b. Bánffy Dénes főispán Deésről Budapestre érkezett. — Tallián Béla torontáli alispán Kikindáról Budapestre érkezett. — Turgonyi Lajos képviselőt, mint Mezőtur városának volt lelkészét, mint lapunknak Mezőturról távirják, ma délben odaérkezésekor a vonatnál több ezerre menő közönség nagy lelkesedéssel fogadta. — Gr. Teleky Géza (nem a képviselő) Kolozsvártt aggasztóan megbetegedett.

— A nemzeti kaszinóban ma volt a szokásos Széchenyi bankett, melyen a főrangúak közül 96 an vettek részt. A Széchenyi serleggel Széchenyi Pál gróf a következő felköszöntőt mondta:

Uraim! Reszkető kézzel nyulok e serleghez, midőn azt a nemzeti kaszinó alapitójának, Széchényi Istvánnak, reánk maradt akarata szerint, emlékére fogjuk üriteni. Nem mintha az engem annyira érdemetlenül illető megbizatásnak nehézségeivel megküzdeni nem volna bátorságom, de azért, mert midőn Széchenyi Istvánnak, a méltán elnevezett legnagyobb magyarnak, óriási alkotó szellemét elénkbe idézem, annál feltünőbben érzem parányiságomat irigy szemmel tekinteni a nála annyival nagyobb perszemre is. Széchenyi Istvánnak szelleme nem elégedethetett meg ugy a magyar nyelv és tudományok mivelésére és fejlesztésére, valamint anyaföldünk gazdasági viszonyainak javitására tett alapitványaival és sok irányu kezdeményezéseivel. Ő, ki nemzetünket gazdagnak, hatalmasnak, de mindenekelőtt magyarnak óhajtotta: e nemzeti kasinó megalapitásában vélte biztositani a hazafiság és magyarság terjeszkedését, mert tudta, hogy lerontva az előbbi idők által mereven felállitott osztályok sorompóit és alkalmat nyujtva a mivelt és tiszta jellemü köröknek a rendes társalkodásból fejlődő folytonos érintkezés és eszmék surlódása által, az idők követelménye szerint egymáshoz simulhatni: meg fogja teremteni azon osztályt, melyre az akkoron kezdődött demokratikus irányzattal szemben oly nagy szükség volt a tiszta magyar gentryt, melynek hivatása lesz nemcsak megőrizni őseink által reánk hagyott jogokat, de egyuttal hazafias irányban fejleszteni mindazon tényezőket, melyek országunk javát, erejét és gyarapodását biztositják. És ma már uraim ezen egyletnek több mint félszázados fennállása után azon meggyőződésre jutunk, hogy alapitónk nagy szelleme nemcsak az elmult idokkel számitott, de nemzetének teljes ismeretében hazájáért lángoló szive lelkét látnoki képességgel fokozta, mert alapitásai a változó idők fejlődő viszonyaihoz alkalmazkodva a nélkül, hogy eredeti irányokból és jellegökből kivetkőznének, céljaiknak mindinkább megfelelnek. És mi Széchenyi István szellemének nemcsak nagyságát, de a mi több és nemzetünknek legdrágább kincse: hallhatatlanságát észleljük és ünnepeljük. E serleget tehát uraim! nem emlékbe szédre emelem, mert megemlékezni csak azokról szükséges, kik minket elhagytak, Széchényi István azonban köztünk él, itt lakik mindanynyiunk, a nemzet szivében! És habár nem halljuk élő szavát, megértjük őt igen jól ismert életéből, tettéből. Legyünk uraim buzgó követői! — Lángoló hazaszeretete melegitse fel a mi szivünket is, hogy képesek legyünk megőrizni fajunk kiváló tulajdonát, büszkeségünket: a magyarságot; de törekedjünk egyuttal bármelyik más nemzet kulturájával sikeresen mérközhetni! Széchényi Istvánnak simulékony modorába burkolt határozott iránya erősitse a mi jellemünket, de egyszersmind enyhitse eljárásunkat, tegye azt engesztelékenynyé, nehogy a modor elutasitásával az elérendő czél is elejtessék. Széchenyi Istvánnak rendületlen bizodalma hazánk jövőjében költse fel bennünk is a bizodalmat ugy a jelenben, mint a jövőre; győződjünk meg szándékaink tisztasága felől és bizzunk egymásban! De bizzunk egyuttal anyaföldünk fejlődő képességében, mely karöltve a birtokos osztályban oly annyira nélkülözött takarékossággal van hivatva gazdasági viszonyait e szeretett hazánknak felvirágzásra és versenyképességre emelni. És akkor Széchényi István szellemének uralkodása tagadhatlan ténynyé válik mert hazánk, nemzetünk lesz magyar, lesz boldog, gazdag és hatalmas! Mi pedig teljesitett kötelességünk érzetében, szivünk teljes melegével, soha meg nem szünő kegyeletünk és hálánk kifejezéséül, egy szivvel, egy lélekkel fogjuk kivánni: hogy örökre éljen köztünk Széchényi István!

A szép beszédet szünni nem akaró éljenzés követte. Ezután senki sem mondott toasztot, csak b. Podmaniczky Frigyes, a nemzeti szinház intendánsa szólalt fel röviden, éltetvén Széchenyi Pál grófot, mint a nap hősét, ki gyönyörü alkalmi beszédjével a nemzet osztatlan éljenzését megérdemli.

— A jégen. A városligeti jégpályának megvannak számlálva napjai. Már tegnap az amerikai Callie Curtis produkczióinál több helyt elöntötte a viz a pályát, mely azonban éjjel ismét csonttá fagyott. A mai napnak szintén olvasztó melege volt, ugy hogy a jeles korcsolás ezuttal csak a rendes korcsolások társaságában lépett föl és vonzott maga köré bámulókat, nyilvános produkczióra nem volt jó idő. A jégpálya egészen megnépesedett s noha a viz sok gátat vetett a mulatság elé, este hat óráig, mig a zene szólt, mindig maradt közönsége a jégnek.

— A borzasztó gyilkosságról, melyről már mai lapunkban megemlékeztünk, Debreczenből e hó 12-ikéről a következőket távirják lapunknak: A gyilkosság már a maga irtózatosságában közszájon forog városunkban. A gyilkosság hirére Tóth Mór kir. ügyész, Lengyel Imre vizsgáló biró, Tegze Imre főorvos és az állomási főnök a gyilkosság helyszinére kimenvén, ott az áldozatokat következő helyzetben találták. Vajó Sándor, a 10-ik számu őr, a sinek melletti árokban hanyatt fekve volt; sapkája a parton. Az őr csuklyás-köpenyt viselt, melynek csuklyája fejére volt huzva, miből azt deritette ki a vizsgálat, hogy a csuklya az árokbaesés közben csuszott az őr fejére, mit bizonyit a parton maradt sapka. Az pedig a nyomokból látható, hogy az őr a gyilkossal dulakodás közben esett az árokba. A küzdelem nagy lehetett, mert az árokparton egy nyakravalót találtak eltépve, miből következtetik, hogy a gyilkos nem parasztember volt. Az őr fején hét baltaütés, testén több késszurás van. A gyilkos ezután az őrházba ment, hol az őr neje olajmécsesnél tollat fosztott. Az asszony testén tizenhárom sebből vérzett, de kétségtelen, hogy fején kapott első baltaütéstől már halva összerogyott. — A szobában az asztalfiók félig kihuzva találtatott, s igy, mintán az őrnek megtakaritott pénzecskéje volt, a gyilkosság rablási szándékból követtetett el és pedig reggel öt órakor, közvetlenül a vonat elhaladta után, mivel a vonat jöttekor még szolgálatot teljesitett, hét órakor pedig már öt s nejét meggyilkolva találták. A tettes, vagy tettesek kilétéről sejtelem sincs, bár Barcza csendbiztos azonnal utnak indult.

— Szegedről távirják e hó 12 ikéről lapunknak: A városi közgyülés ma Oltványi Pál inditványára elhatározta, hogy a Szeged érdekében ujabban előterjesztett törvényjavaslatokért köszönő feliratot intéz a kormányhoz. A köztörvényhatóság továbbá fölir az országgyüléshez, kérve, tárgyalná és szavazná meg mielőbb a Szeged érdekében előterjesztett javaslatokat. — Tisza Lajosnál tisztelgett egy küldöttség, Bazil F. h. polgármester vezetése alatt kifejezvén szorgosságáért a város köszönetét. — Tisza Lajos válaszában hangsulyozta, hogy mikor Szegedre ment, feltette magában: mindenképen igyekezni fog, hogy a város az ország második városává fejlődjék. „Szabad legyen remélnem, ugymond a kir. biztos, hogy Szeged város továbbra is fejleszteni fogja a saját erejét, a mi által egyesült erővel a kitüzött nagy czélt elérhetjük."

— Elsülyedt hajó. Odesszából távirják e hó 9 éről, hogy a Cosmos angol hajó Sebastopol angliai utjában 12,000 csetvert gabonával, Kilia közelében elmerült. A kapitány és a legénység közül 25 a habok közt találták halálukat.

— A nemzeti kaszinóban, mióta a kártyaadót behozták, a játékdij következő arányokban változott meg az egyes játékoknál. Eddig a következőkép állitak a dijak: Whist- és piquet-kártya esti 10 óráig 1 frt, esti 10—12 óráig 2 frt, éjfél után 12—3 óráig 3 frt, éjfél után 3—5 óráig 5 frt. Tarokkártyáért éjjeli 12 óráig 2 frt, 12—5 óráig 4 frt. E kártyadijak most a kártyaadó behozatala óta igy emelkedtek: piquet esti 10 óráig 1 frt 50 kr, 10—12 óráig 2 frt, 12—3 óráig 4 frt, 3—5 óráig 8 frt. Whistnél: esti 10 óráig 2 frt, 10—12 óráig 3 frt, 12—3 óráig 5 frt, 3—5 óráig 8 frt. Taroknál: esti 10 óráig 3 frt, 10—12 óráig 4 frt, 12—3 óráig 6 frt, 3—5 óráig 10 frt. Besique éjfélig 4 frt, éjfél után 8 frt.

—

= Szinházi jegyek kézalatti eladása. A nemzeti szinház bejáratát okkupált hordárok közt nagy volt tegnap a rémület. Lichtenstein Jakab 106. sz. rendőr ugyanis elfogta a szinház előtt Deutsch Herman hordárt, azért, mert a nemzeti szinház előtt jegyekkel üzérkedett. A rendőrségnél a hordárt megmotozták s még 4 db szinházi jegyet találtak nála Wiltne asszony tegnapi vendégjátékára. A hordár igazolta lakását s szabadon bocsátották.

= Felismert zsebmetszők. A nemzeti szinház bejáratánál nagy volt tegnap este az emberforgalom. Két zsebmetsző: Weinfeld Fáni és Tacskó István, a rendőrség előtt ismert zsebtolvajok, a tömeg közé furakodva, mesterségöket akarták volna gyakorolni, de Baczakó terézvárosi rendőrtisztviselő észrevette őket s elfogatta mind a két tolvajt. Tacskó Istvánt mindjárt ott is tartották a főkapitányságnál; Weinfeld Fánit azonban, a ki igazolni tudta lakását, szabadon bocsátották.

= Párbaj. K. Ferencz és Sz. Gyula hivatalnokok ma délután 1 órakor kardpárbajt vivtak, melyben mindketten megsebesültek. A párbaj oka az iparosköri bálra vezethető vissza.

—

x Lapunk mai számához mellékelve veszik vidéki előfizetőink Földessy Lajos budapesti magkereskedésének tavaszi árjegyzékét, melyre e helyen is felhivjuk a közönség figyelmét.

Mulatságok.

— **A gyermekmenhely egyesület bálja.** A vigadó termei ma ismét a jótékonyság czéljainak nyiltak meg. A jótékonyság leleményes észszel álarczos tánczvigalmat rendezett, hogy czéljaira minél nagyobb jövedelemre tegyen szert. És számitásában nem is csalatkozott. A vigadónak mindkét terme egészen megtelt díszes közönséggel. A mulatság sorsjátékkal volt egybekötve s a szerencse kosarak körül a következő hölgyek voltak: Balyovszky Lilla, (fehér cachemir ruhában, kék faille boritékkal s kék faille derékkal, fehér cachemir ujakkal,) a főrendezést is ő vette át, minthogy az egyesület védnöknője gr. Károlyi Sándorné szül. Korniss Clarisse grófnő fia betegsége miatt akadályozva volt a megjelenésben, továbbá: Keleti Gyuláné, Krausz Lajosné, Lendvayné, Farkass Emilné, Horvátné, Parlaky Vilma (a festőnő), Raisz Károlyné, Grigula Madeleine és Dedinszkyné; ott voltak még: Helvey Laura, Milassin Vilmosné, Piufsich Lajosné, rónaszéki Trux Hugóné, Jankovich Lálika, Tarcsay Jánosné, Nagy Lujza, Fischer Hedvig, Mannóné, Nemes Károlyné, Medveczkyné, stb. A férfiak közül ott voltak: Graeff lovassági tábornok, Tisza László, Karácsonyi Guido gróf, Apponyi Albert gróf, dr. Schnierer Gyula osztálytanácsos, továbbá: Eber Nándor, Verhovay Gyula, Fenyvessy Ferencz, Zichy Jenő gróf, Mukits Ernő, Urváry Lajos, Csernátony Lajos és Andrássy Manó grf. országgyülési képviselők, Türr István tábornok, Ráth Károly főpolgármester, Teleky Sándor gf., Szabó Imre kurisi és Tutschner Ágoston kir. táblai biró stb. Álarczosok igen szép számmal jelentek meg és pedig igen csinos és izléses kostumeökben, több nyire nők, a mi a mulatságnak csak még nagyobb érdeket kölcsönzött. Az estélyen a Berkes Lajos zenekara játszott. Az összes bevétel mintegy 2500—2600 frtra tehető, mely összegből levonva az 1500 frtra rugó kiadásokat, tiszta jövedelmül körülbelől 1000—1100 frt marad.

— **A „pesti nemzeti dalkör"** ma esti chinai jelmez estélye, melyet a zenekedvelők egyesületének bálvány uteczai helyiségeiben tartott, e farsang egyik legsikerültebb estélye volt. A mulatság fél 9-kor kezdődött. Jelmezekbe öltözött fiatal emberek a karzatról a földszintre Fuczinfa kisasszony ablaka elé felvonulást tartottak. A felvonulás mintegy 10 perczig tartott, mely után a felvonultak Fuczinfa kisasszonynak előbb Genée Rikárd „chinai éjjeli zené"-jét, majd Hening C. „Béka cantate"-ját énekelték. Következett a tánc. Jelen voltak a nők közül: Germann Gizella, Bohn nővérek, Fischer Leona, Bayer Lászlóné, Hutiray Lajosné, Vojtek Ilka, Tottis Teréz, Weinberger Fáni, Edelmann Jusztika, Rajkovics nővérek, Güngl Adél, Daik Berta, Kramer Irma, Waltersdorfer k. a., Huber Károlyné, Tánczos Béláné, Billan Irma, Medgyassy Lenke, Titsch Gyuláné, Gadly Aladárné, Károlyi Györgyné, Markovich Anna, Nikássy Karolin, Boschán Fáni, Kurländer Józsefné, Szeknesz Hermin, Kemény Lajosné, Szabó Lászlóné, Agh Zsigmondné, Barth Józsefné, Marton Gyuláné, Tibely Ágnes, Dankos nővérek, Eding Lujza, Marschal nővérek, Horn Ida, Popovics Mariska stb. Az első négyest ötven pár tánczolta a Kecskeméti Gyulák játéka mellett. A bevétel mintegy 200 frtra tehető. A mulatság reggelig tartott.

— Az **„Eötvös jótékonysági egyesület"** által a „Hungária" szállóban rendezett ma esti tánczvigalom minden tekintetben sikerült. A mulatság 10 órakor csárdással kezdődött és a legvidámabb hangulatban reggelig tartott. Az első négyest két colonneban 100 pár tánczolta. A mulatság az egyletnek igen szép jövedelmet hozott, a miben nem kis része van annak, hogy igen sok kedves hölgy jelent meg. Ott voltak a nők közül: Strausz Béláné, Stein Mórné, Zilahi-Zwicker Simonné, Horowitz Guidóné, Böhm Ignáczné, Rosenzweig Gyuláné, Szamuk Jakabné, Léderer Mariska (Losonczról), Pillár Irma, Maibaum Teresi, Neubauer Ilka, Fichtner Janosné, Képes Valentina és Amália, Vilheim Zsófi és Etel, Kuttner Cecilia és Sarolta, Benjamin Janka, Spitzer Henriette, Weisz Zsófia, Bauer Irma, Vig nővérek, Fischer Ilka, Sztumesz Jonka, Böhm Nina, Toch Samuné, Feld Regina, Weisz Jenny és Regina, Schössaug Fanny, Albachari k. a, Kupfer Ilka, Bak Józsefné, Sonnenfeld Ilka, Pollacsek Zsófi, Austerweil Jenny stb.

— **A fővárosi vigadó nagytermében** Filharmoniai hangverseny lesz márczius 1-én este 7 és 1/2 órakor. Rendezők a nemzeti szinház zenekarának tagjai, Erkel Sándor vezénylete és Leschetizky Tódor orgonamüvész közremüködése mellett. Müsorozat: 1. Preludium zongorára, Bach S. J., négy zenekarra átirta Scholz Bernát. 2. Zongoraverseny (44 ik mü), Saint-Saens, előadja Leschetizky T. 3. Római farsang, nyitány, Berlioz. 4. Magándarabok zongorára, előadja Leschetizky T. 5. Skandináv Szimfónia C-moll, Cowen.

— **A fővárosi iparosok körének** helyiségeiben (Ferencvárosi bazárja) e hó 25-én a Posner-féle gyári személyzet segély-egylete javára hangversenynyel egybekötött tánczvigalom lesz. Kezdete 8 és fél órakor.

— A **„budapesti szabósegédek önképző egyesülete"** a Lőbl-féle vendéglőben kedélyes estélyt rendezett. Az estélynek 6 órakor kellett volna kezdődnie, de a jelenlevők ekkor még oly csekély számban voltak együtt, hogy a műsor megkezdését 7 órára kellett halasztani. Ekkor azután volt megnyitó beszéd magyar és német nyelven, majd felváltva ének, szavalat és végül táncz. Hét óra után szép számu közönség gyült össze s a jelenlevők az elmulasztott időt azzal üdték helyre, hogy a legjobb kedvvel láttak hozzá a mulatáshoz. Az estélyen jelen voltak asszonyok: Honti Ferenczné, Homoda Józsefné, Krizsola Józsefné, Csató Jánosné, Bekk Móriczné, Holcz Jakabné, Panker Hermanné, stb. Leányok: Panker Regina, Hics Karolin, Kozloviczki nővérek, Gajzati Paula, Koptinszki k. a, Lehoczki k. a, Kszander nővérek, Gyüró Vilma, Kavecki Róza stb. Az estély jóval éjjél után ért véget s a szabósegédek egyesületének csinos jövedelmet hozott.

— **Az iparos-kör** helyiségében ma esti 7 1/2 órakor tánczmulatsággal egybekötött sikerült hangverseny volt, melyet Ságh József zenetanár rendezett. Közreműködtek: Göczy Rezső, Schmid Emma, Czeke Sándor, Forray Ilona. A hangverseny végével fél órai szünet volt vacsorára, s azután megkezdődött a tánc, melyben az asszonyok közül: Ságh Józsefné, Rehaicsekné, Tárooky Sándorné, Bódy Jánosné, Stanics Józsefné, Fritz Péterné, Fedorné; a leányok közül: Nagy Juliska, Cseller Ida, Mutál Matild, Rehaicsek Etel, Kugler Paula és Tercsike, Hölzer Adél, Spring Mariska, Nádler Gizella, Gószleth Jozsa és Irma, Szathmáry Czeczilia, Simon Emilia, Schütze Gizella, Angyal Emilia, Bagyik Elvira, Schunda Gizella, Forray Ilona, Bódy Mariska, Marczi és Ferenczy nővérek.

Gyászrovat.

Tömöry Jenő Ágoston, a vaskorona rend lovagja, a Schopper kereskedő czég volt főnöke tegnapelőtt elhunyt. A legbecsületesebb, a legderekabb s szorgalmasabb emberek egyike hunyt el vele. A mi a polgári tisztessé teheti, azzal dicsekedhetett életében. Buzgósága, jó szive, szorgalma nemcsak rokonai, de mindenki előtt megőrzi emlékét. Tömöry dr. Schopper rozsnyói püspöknek testvére volt. Az elhunyt nagy családot hagyott hátra. — Ma d. u. 4 órakor temették el nagy részvét mellett a városháztéri „vasudvar" házból. A temetésen jelen voltak: a kereskedelmi testület, a Lloyd társaság, több bank és részvénytársaság, mint a kereskedelmi bank, osztrák-magyar bank, Konkordia gőzmalom részvénytársaság stb. képviselői. Ott láttuk ezeken kivül: Haynald Lajos bibornokot, dr. Herich osztálytanácsost, Wahrmann Mór orsz. képviselőt s még többet is. A beszentelés szertartása után, melyet Klempa prépost, plébános, fényes segédlettel végzett, a koszorukkal teljesen elboritott koporsót egy 6 fogatu gyászkocsin szállitották ki a kerepesi uti köztemetőbe, hol a Tömöry család sirboltjában helyezték el örök nyugalomra.

---

a mi hiányzik még a müvésznek honfiui áldozatából, hogy e nemzet szent és dicső története magasztos nyilvánulásait, egyes emelkedett jeleneteit örökitse meg müvészetével, hogy csodálja e remekeit a világ s birja azokat hazája méltó nagy müveiben. Lelkes honfiui érzetétől ezt méltán remélhetjük. Személyében nem csupán véletlenül földünkön született honfit, nem névleges magyart, de oly fiát birja hazánk, kinek sziv nemzetünk és népünk életével együtt érez és rajta lelkével csügg. Müvészete első diadalait is ez jeleste.

Az emelkedett szellemü megnyitó beszédet következő szavakkal végezte Ipolyi: „Hálát adhatunk tehát az isteni gondviselésnek és szerencsét kivánhatunk nemzetünknek, hogy annyi nehézség közt, melyekkel küzdenünk kell ez átmeneti korban, az átalakulás terhes proczesszusában, vigasztalásul és felemelésül az emberiség egyik magas nemtője, a müvészet geniusza száll le hezzánk, hogy szebb jövővel kecsegtessen. Nekünk e szerencsés körülményt meg kell ragadnunk, hogy nemzetünk számára felhasználjuk. Lehet, hogy a mit a világnak érthetetlen irodalmunk, és hogy a mit nemzeti önállásunk és államéletünk nem volt képes a világgal megértetni s nem volt képes minket a világmüveltség magas köreibe bevezetni, az talán müvészetünknek fog sikerülni; mint sikerült egykor az a magasabb állami életet nélkülöző s idegen hatalom alatt szenvedő Olaszországnak s a kis Németalföldnek, midőn müvészete a világot dominálta. Lehet, hogy a mint politikai és költészeti nagy tehetségeink fogytának, kozik néhány évtized rövid virágzása után, ugy müvészi tehetségeink is a müveltségi irányok változtával egy-két tized multán megfogyhatnak. Ragadjuk meg tehát az alkalmat, midőn feltünnek, oly fény- és dicsőségben, minőt nemzetünk még nem ért. Adjunk nekik most munkát és foglalkozást. Alakitsunk a nagy mesterek és számos nagyreményü növendékeink számára iskolát s akadémiát, hogy megalapitsák a magyar müvészetet, hogy alkossanak a nemzetnek monumentális müveket. Ne ijedjünk azért vissza a nehézségektől, de mindenki küzdjön és törekedjék reményteljes érzettel a jobb és magasabb jövőért, a helyen, melyet neki a gondviselés munkakörül kitüzött."

A legzajosabb éljenzés fogadta a beszédet és Harkányi Frigyes a közgyülés érzületének adott kifejezést, midőn köszönetet nyilvánitott az elnöknek a társulat ügyeinek vezetéseért, s a nagy és jó fordulatért, mely e vezetés alatt bekövetkezett.

Az évi jelentésnek csak egy kis részét olvasta föl a titkár, mert az elnöki megnyitó ugy is egész képet adott az eseményekről; mindössze néhány adat részletezésére szoritkoztak a felolvasott pontok. A társulati vagyon a mult év végén 537,685 frtot tett. Ebből levonva a tartozásokat (35,666 frt) jelzálogi kölcsönöket (90,262 frt) marad tiszta érték 363,892 frt. A bevételek közt legjelentékenyebbek: ő felsége adománya 20,000 frt, házbérjövedelmek 15.500 frt, tagdij, müesarnoki jövedelem 26,559 frt, alapitványok után 9420 forint. Az 1882-iki év kiadása 58,602 forint, bevétel pedig 79,491 forintban van megállapitva.

Négy tiszteleti tagot is választott a közgyülés egyhangulag. Ezek Munkácsy Mihály, Ráth György, a társulat volt érdemteljes alelnöke; Du Somerard, a párisi hires müegylet nagytudományu elnöke, Portaeles János Ferencz, a brüsszeli müegylet elnöke, mindkettő kiváló támogatója müvészeti törekvéseinknek, s az utóbbi kiállitások az ő közremüködésük mellett sikerültek annyira.

Végül a választmány kiegészitésére adták be a szavazatokat.

A közgyülésről mindenki a legnagyobb elégültséggel távozott.

A Kisfaludy-társaság XXXIV. közülése.

— február 12.

Rendkivül nagy számu és diszes hallgatóság előtt tartotta meg ma XXXIV. közülését a Kisfaludy-társaság. A közönség javarészét most is hölgyek tették, kik leghivebb törzsvendégei ez irodalmi társaság üléseinek. Hanem a tagok közül ma is csak néhányat láttunk az akadémia disztermében s még az idén választottak sem voltak ott valamennyien. Mikszáth Kálmán, a jeles elbeszélő, nem mutatta be magát a Kisfaludy-társaság régi tagjainak, kik őt magukhoz emelték.

A közülést a társaság elnöke, Gyulai Pál nyitotta meg igen magvas, időszerü beszéddel, melyből adjuk a következő helyeket:

Egy európai hirü tudós, egy kitünő iró, Müller Miksa, a mult év tavaszán, Nyelv és nyelvek czim alatt néhány lapnyi értekezést bocsátott világgá. A hires nyelvészt nem vezeti politikai indok, hanem tisztán csak a tudomány és müveltség érdeke. Azt hiszi, hogy előitélet ellen küzd s az esztelenség birodalma minisztereinek nevezi mindazokat, a kik a hazafiság álarczában elhitették a nemzetekkel, hogy semmi sincs illethetetlenebb, szentebb, mint anyanyelvök: s minden nemzet megszünik nemzet lenni, ha azt feladja Ez előitélet kiirthatását nem reméli ugyan egyhamar, de meg van győződve, hogy a négy világnyelv lassankint az egész emberiség tudományos és irodalmi nyelvévé fog válni, söt eljöhet az idő, midőn a négy nyelvet egy váltja föl.

Müller Miksa elmélete igen közelről érdekli a kisebb nemzeteket, igy a magyart is. Épen azért talán helyén lesz, ha néhány perczig e kérdéssel foglalkozom, annyival inkább, mert Müller Miksa nézetében többé-kevésbbé más europai tudósok is osztoznak; ha vizsgálom: Bessenyei, Révai, Kazinczy, Kisfaludy Károly az esztelenség tanait hirdették-e, midőn ujabb nemzeti irodalmunkat megalapitották; vajjon Széchenyi az esztelenség államférfia volt-e, midőn a tudomány nemzeti nyelven mivelésére akadémiát emelt; vajjon a nemzeti müveltség hiu külső disz-e, vagy benső szellemi szükség, puszta előitélet, kérkedő bitorlás-e vagy szent jog s még szentebb kötelesség, akadálya-e az emberiség fejlődésének vagy épen előmozditója.

Müller Miksának a négy s idővel egy világnyelvet illető eszméje nem valami mélyebb szemlélődés, hanem csak a kényelmetlen érzés szülötte, a minő megszokta lepni az embert, valahányszor több a dolga, mint a mennyit elbir. A hires nyelvész panaszkodik, hogy a kisebb nemzetek tudósaink munkáit nem olvashatja, egész Mezzofantinak kellene lennie, ha el akarná olvasni mindazt, a mi szakjába vág s érdekli. A többek között boszankodik, hogy a magyar akadémia kiadványai reá nézve nem léteznek, s Hunfalvy Pál társunk nyelvészeti munkáit nem olvashatja. És e boszankodás egy világot reformáló eszmét sugall neki, követeli a tudományos fejlődés nevében, hogy a kisebb nemzetek mondjanak le nyelvökről s a költői müveken kivül irjanak mindent idegen nyelven. E szerint a Kisfaludy-társaság is csak költeményeket és regényeket adhatna ki magyarul, de mindazt, a mi széptan-, mü- és irodalomtörténet körébe esik, idegen nyelven kellene irnia. Vajon csak e hősies gyógyszer segithet e a bajon? Nem annyi-e, mint a betegséget halállal gyógyitani?

Mióta a világ áll, a nemzeti elkülönités miatt soha egyetlen eszme sem veszett el az emberiségre nézve. Mind az ó, mind az uj korban egyik nemzet mindig kölcsönzött valamit a másiktól. Söt ujabban a kisebb nemzetek irodalmában alig van nagyobb becsü tudományos költői mü, melyet a világnyelvnek valamelyikére le nem forditottak volna. A tudományos folyóiratok épen arra valók, hogy kölcsönösen közvetitsék a különböző nemzetek irodalmi és tudományos mozgalmait. A nagy nemzetek fiai közt mindig találkoznak férfiak, a kik egyik vagy másik kisebb nemzet irodalma és tudományossága ismertetésében és átültetésében fáradoznak. A kisebb nemzetek szintén gondoskodni szoktak arról, hogy megismertessék a nagy nemzetekkel irodalmi munkásságuk és tudományos kutatásaik eredményét. Kivált napjainkban egyesek és testületek élénk tevékenységet fejtenek ki e téren. Ime nálunk sem hiányzik oly világnyelven irt szemle, mely a magyar irodalom és tudomány mozgalmait ismerteti meg a külfölddel. S e kölcsönös érdeklődést idővel fokozni fogja a tudományos fejlődés aránya és becse. Mi szükség hát Müller Miksa és társai kényelméért lemondanunk nemzeti nyelvünkről a tudomány és a szélesebb értelemben vett irodalom körében?

Müller Miksa uj evangeliumot hirdet, hogy a nemzeti nyelv nem illethetetlen, nem szent, s ha egy nemzet azt feladja, azért még nem szünt meg nemzet lenni. Miért nem hirdeti ezt az angoloknak, francziáknak, németeknek, olaszoknak, s miért csak nekünk kisebb nemzetnek? Kisértse meg csak rábeszélni a németet, hogy a tudomány érdekében irjon francziául, vagy a francziát, hogy legyen angol s ha sikert tud felmutatni, akkor forduljon hozzánk, kisebb nemzethez, hogy kövessük ebben is a nagyobb példáját, a mint követtük a nemzet nyelv művelésében. Hijába festi előttünk oly lelkesülten a jövő boldogságát, midőn a nemzetek tudományban és nyelvben egyesülnek, csak azt mondjuk reá, a mit Deák mondott egy osztrák államférfiunak, midőn szép szinekkel festette előtte, minő boldogság vár Magyarországra, ha egybeolvad Ausztriával: „Mennyivel nagyobb a mennyei boldogság és még sem akar senki meghalni."

A nemzetek épen ugy, mint egyesek érdekeik és szükségeik szerint szoktak bölcselkedni s némelykor eszökbe jut mind azt egész tudományos elméletté emelni. — Olvastunk elméleteket, melyek szerint bizonyos nyelvcsoport kevésbé alkalmas a müveltségre, mint más, de csodálatosképen az elmélkedő soha sem tartozott ahhoz a nyelvcsoporthoz vagy fajhoz, melyet kárhozatra szánt. Müller M. elmélete is a kisebb nemzetekről ilynemü elmélet. Egy nagy és hatalmas nemzet fiának elmélete, a ki keveset gondol a kisebb nemzetek helyzetével s csak a nagy nemzetek érdekeit tartja szem előtt, bár tisztán a tudomány érdekében látszik felszólalni. Ne hajtsunk reá, ne hallgassunk szofiszmáira, még ha nagyobb tekintély volna is s őrizzük meg Bessenyei, Révai, Kazinczy, Kisfaludy Károly és Széchenyi hagyományait. Az isten különbséget tett ugyan a nemzetek közt helyzetre és számra nézve, de nem a jogot és kötelességet illetőleg. Minden nemzetnek joga van kifejteni anyagi és szellemi erejét s betöltve hivatását, hasznára válni az emberiségnek. A nemzeti müveltség nemcsak a nagy, hanem a kis nemzetek joga és kötelessége is, s ha hivek magokhoz érzésben, szóban, tettben, nem marad el az óhajtott siker. Lám, egykor mi is az örvény szélén állottunk, de becsületes és lankadatlan küzdelmünk kiemelt a sülyedésből és visszaadott magunknak. Egy század nagy emlékei tekintenek reánk. Áldás a küzdő és győzelmes bajnokok poraira: kövessük példájokat, s koszoruzza hasonló siker küzdelmeinket.

Bizonyára nagyobb jólét, nagyobb dicsőség egy nagy nemzethez tartozni, mint egy kisebbhez. Egy magyar tudós, egy magyar iró helyzete valóban szerény egy angol, franczia vagy németéhez képest. De minden helyzetnek megvan a maga költészete, varázsa. A szegény, beteges anyát, a kinek szüksége van reánk, nem szeretjük-e jobban, mint azt, a ki nagyvilági szórakozásai között él s kevésbé gondol velünk? Nemcsak a palotában lakik a boldogság, hanem az egyszerü polgárházban is s nemcsak az a koszoru, a melyet egy világ kegye fon, hanem az is, melyet egy nemzet hálája nyujt felénk. Aztán a balsorssal való küzdelemben van valami lélekemelő. Ha mások szerencséjökkel dicsekedhetnek, mi önérzetünkre hivatkozhatunk, hogy mennyi akadályt győztünk le s mind fennebb lobogtatjuk s nemzeti müveltség zászlóját.

Ez eszme nevében, ez érzés felindulásai között ezennel megnyitom a Kisfaludy-társaság XXXIV. közülését.

A megnyitó beszéd után Beöthy Zsolt titkár olvasta föl szépen irott jelentését, mely a társaság mult évi történetét ismertette meg a hallgatósággal. Meleg szavakkal emlékezett meg a társaság egykori elnökének, Lukács Móricznak elhunytáról. Összeméri őt Kölcsey Ferenczczel s ugy találta, hogy meglepő lelki rokonság köti össze kettőjüket. Nem egyenlő adományt, nem egyenlő fegyvereket vittek — ugymond — a harczba, melyet amaz, mint költő, szónok és mübiráló, az első sorban, Lukács pedig sokkal szerényebb helyen küzdött végig. De szellemök vidékára, lelkök alkotására, törekvéseik irányára nézve testvérek. A példaszó, mely Álmosd nemes álmodozójának lelke ideális tisztaságáról, e csodálatos a közöttünk szinte idegen tényről keletkezett, ráillik Lukácsunkra is. A jónak, szépnek, emberiesnek az a lelkesedett kultusza, mely Kölcseyt jellemzi, ki ugy szólván először vetett egy novellájában iszonyu világot börtöneinkre, a nyomor és bün e fészkeibe, ugyanaz hevitette Lukácsot is, ki első nevezetesebb irodalmi munkáját ugyane kérdés komoly tárgyalására szánta. A személyes függetlenség féltékeny érzése végig kisérte mindkettejöket pályájukon. — A legfinomabb izlés embere, hirdetője mindegyik; Kölcsey mint eredeti gondolkodó, Lukács mint Pope forditója. — Rokonok, közeli rokonok lelköknek költői oldalára is. A bus sovárgás, a lemondás vallott nyugalma és a vágy titkolt kinja, a költő Kölcseynek hangja, nem rezgett-e át Lukács Móricznak e helyen mondott valamennyi beszédén, söt a szellemes társalgó minden megjegyzésén? Ugyanazon jobb és szebb világnak hordta mindegyikök szivében képét, emlékét, reményét. Mindketten az elérhetetlent keresték egyenlő heves, elfojthatatlan vonzalommal. Lukács látta földi szemeivel is eszményét; de csak azért, hogy néhány év boldogsága után, — valóban, épen mert boldogság volt: csak egy szempillantás után elveszitse s ép oly örökös sovárgásban élje le életét, mint Kölcsey. Elvesztettük őt; fájdalmunk követte a merani templom sirboltjába s hálánk őrzi emlékét. Meghidegülő kezének utolsó tette is jó cselekedet volt: áldozat a magyar müvelődés ügyének. Végrendeletében 10,000 forintot hagyván a társaságnak, ő lett első s egyetlen nagy alapitójává. Lukács Krisztina jutalom néven költői és széptani pályafeladatok dijazására rendelte. Midőn igy a szép, jó és igaz jutalmazására koszorut hagyott, nemes lelkéhez méltán tanusitotta háláját a gondviselés iránt a szépségnek, erényének és szellemnek azért a koronájáért, mely örökké gyászolt neje halántékain egykor boldoggá tette.

Társaságunk — igy folytatá Beöthy — Lukács Móriczon kivül, ki 1876-tól 1879-ig elnöke is volt, a mult év folytán még két rendes tagját vesztette el: augusztus 20-án Szemere Miklóst, november 20-án pedig Dux Adolfot. Az első örök fiatalságot kapott múzsájától ajándékba. Igazi jókedv és pajzánság csapong dalaiban s humoros verseiben, türelmetlenül heves indulat politikai költeményeiben; az ifjuság drága erényei és megbocsátható hibái. Elvesztése annál váratlanabb volt, mert Anakreonunkat mindvégig ilyen ifjunak tudtuk és szerettük. Szemere a szabad természetnek erőt adó karjain, az erdő friss levegőjében, a falu edző mulatságai közt élt magának és másoknak örömére s ott is halt meg, ellenkezőleg másik elhunyt társunkkal, ki egész életét négy fal között töltötte, szünetlen és fárasztó munkával küzdve a mindennapi kenyérért. És mindkettőt, Szemerét a napsütötte zempléni hegyek kedves rejtekében és Duxot a főváros izgató és emésztő gőzében, amazt

Szinház, müvészet.

— Nemzeti szinház. A mai este Kisfaludy Károly emlékének volt szentelve. Előadták a „János kulacsát“ és a „Csalódásokat“. A vigjáték mulattató helyzetei, naiv szerelmesei, tréfás személyei, a plánumos jószágigazgató, a mokány földesur, a szerelmes vénkisasszony ma is derült hangulatba hozták a közönséget. Az előadás kitünő volt: csupa elevenség, jó kedv. Szathmáryné (Lucza kisasszony) Vizváry (Lombai), Ujházy (kertész), Szigeti Imre (Mokány), Csillag Teréz (Lidia), Náday (Kényesi), egyaránt jelesül játszottak.

Egyletek, társulatok.

— A nemzeti tornaegylet mai közgyülését Matolay Elek elnök megnyitván, szép beszédben ecsetelte az egylet ez évi müködését, mely szerint az egylet tagjainak száma 39 czel gyarapodott, 1881. évi bevétele 18046 frt 15 kr., kiadása 16846 frt 15 kr., tiszta vagyonértéke pedig 86029 frt 39 krnyi összeget tesz ki. Ezután a számvizsgáló bizottság tagjául Zsigmondy Béla Bath Károly és Matolay Béla a jegyzőkönyv hitelesitésül gróf Wickenburg István, dr. Joob Lajos s dr. Schwarcz Gyula küldettek ki. — Ezután a szavazás megejtetett, mely szerint 89 beadott szavazat közül elnöknek Matolay Elek 86 szavazattal, alelnöknek dr. Mattyus Arisztid 86 szavazattal, titkárügyésznek Bernáth Béla 87 szavazattal, orvosnak dr. Torda Ferencz 58 szavattal, pénztárnoknak König Géza 85 szavazattal s Radisits György szertárnoknak 85 szavattal választatott meg. Elhatározták, hogy az egylet tornatani nyugdij-alap képzésére a költség az előirányzatban egy állandó tétel vétessék fel, s évi zárszámadás s 1882. évi költségelőirányzat s vagyonmérleg jóváhagyása után a közgyülés szétoszlott.

— Vörös kereszt. A csatatéren harczoló katonáinkra sulyosan nehezedik a megkésett tél szokatlan szigora. A jótékonyság, melynek jelszava „kétszer ad, ki gyorsan ad“ maga is érezni látszik, hogy sietni kell adományaival. Ujolag több értékes küldeményt vett az igazgatóság, melyek nyugtatását alább veszi az olvasó. A gyöngéd, meleg sorok, melyek a küldeményekkel érkeznek, bizonyitják, hogy a lelkes felhivás minő visszhangot keltett országszerte. A legujabb adományok kő érkeztek: Góth Sándor (Budapest) 6 ütérmelegitő, özv. Bezerédy Istvánné 12 harisnya, 12 ütérmelegitő, Szepes-Bélai mezőgazdasági kaszinó 100 harisnya a 67 sz. Schmerling ezrednek, Szathmári Király Pálné (Budapest) 7 ütérmelegitő, Tövisi Rácz Gabriella (Kula) 6 ütérmelegitő, Zsufa Tamásné (Dunaföldvár) 6 ütérmelegitő, Bodrogközi Ilka (Rimaszombat) 6 ütérmelegitő, Lillin Mathild (Szeged) 3 harisnya, 3 ütérmelegitő, ifj. Felmayer Istvánné (Székesfehérvár) 12 harisnya, 12 ütérmelegitő, Schlesinger Armin (Nemes Vid) 5 harisnya, 22 ütérmelegitő, Kreilwitz Róbertné (Budapest) 12 ütérmelegitő, N. N. 4 harisnya, 6 ütérmelegitő, Brankovics Mária 6 ütérmelegitő. Hevesi fiók Remenyik Józsefné utján 14 harisnya 21 ütérmelegitő. Összesen elküldetett eddig 440 pár harisnya, 936 pár ütérmelegitő, 12 alsó nadrág, 12 hasmelegitő, egy csomag ruhanemü.

A hirlapirók nyugdijintézetének közgyülése

A magyarországi hirlapirók nyugdijintézete ma délelőtt tartotta meg rendes évi közgyülését Falk Miksa elnöklete alatt. Az irók és müvészek társaságának helyiségében gyültek össze a fiatal intézet tagjai.

Falk Miksa elnök megnyitó beszédében hangsulyozta, hogy minő jeles siker koronázta már eddig is az intézet törekvéseit, hogy alig van egylet vagy társaság, mely rövid rövid fennállása alatt oly eredményt lenne képes felmutatni. Utal az évi jelentésre, mely számokkal csalhatatlan módon igazolja azt a meggyőződését, hogy a magyarországi hirlapirói nyugdijintézet fennállása máris biztositva van. Kiemeli azt az anyagi és erkölcsi támasztékot, melyet ép ez intézet fog a magyar hirlapiróknak kölcsönözni; az anyagi támasztek már benne van az intézet legközvetlenebb czéljában s az erkölcsi előny, mely abból származni fog, az lesz, hogy a hirlapiróság nem lesz afféle átmeneti foglalkozás, melytől a fiatal emberek szivesen menekülnek, ha egyéb kilátásaik nyilnak, hanem állandósitott olyan pálya, melyet meg is illet a tekintély és népszerüség. Felhivja az intézet tagjait, hogy ne téveszszék el szem elől ama szolidaritást, mely a hirlapirókat össze kell hogy füzze. Lehet kinek-kinek bárminő véleménye a szerkesztőség i asztala mellett, de ha leteszi a tollat, akkor szünjék meg minden ellenvélemény, mert csak a kölcsönös támogatás mozdithatja elő a várt sikert. Ezzel a gyülést megnyitotta. Ezután kiosztották a tagok közt az igazgatóság évi jelentése.

A felügyelő bizottság jelentését, mely szerint a felügyelő bizottság mindent rendben talált s a felmentvényt az igazgatóság részére megadhatónak tartja, tudomásul vették.

A jelentésben kiemelt személyiségeknek, a kik az intézettel szemben elismerésre méltó szivességeket tettek, továbbá Hodossy Imre ügyvédnek, Gassner Béla közjegyzőnek, Visi Imre titkárnak és az igazgatósági tagoknak a közgyülés jegyzőkönyvi köszönetet szavaz, mely után titkos szavazással 5 igazgatósági és 3 felügyelő bizottsági tagot választottak. Ugy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság tagjai azok maradtak, a kik a mult évben voltak, t. i. igazgatósági tagok: Acsády Ignácz, Frecskay János, Halász Sándor, Sesser László és Sonnenfeld Zsigmond; a felügyelő bizottság tagjai: Gonda Béla, György Aladár, Hoitsy Pál.

Gelléri Mór azt az óhajtását fejezte ki, hogy az igazgatóság és az intézet ama tagjai, a kik különben orsz. képviselők is, igyekezzenek odahatni, hogy az intézet az állampénztár részéről is nyerjen némi anyagi támogatást.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök a gyülést feloszlatta.

Fővárosi ügyek.

— Uj kioszk. Friedmann István és Ungerleider M. a „Pávaszigeten“ kioszkot szándékoznak épiteni s a fővárosi tanács elvben már meg is adta az engedélyt.

— A sugáruti lóvasut ügyében ma vegyes értekezlet volt a belügyminiszteriumban, melyen Tisza Kálmán belügyminiszter, majd később báró Prónay államtitkár elnökölt. Ez értekezlet összehivására az adott alkalmat, hogy a főváros a mult évben azon nehézségek hatása alatt, a miket a közmunkatanács és a belügyminiszterium a sugáruti lóvasut ellen folytonosan előtérbe helyezett, közgyülési határozattal felirt a kormányhoz, hogy végre határozottan nyilatkozzék, akarja-e ezen lóvasutat, vagy nem? mert a folytonos tárgyalgatás a bizonytalan helyzetben mindkét fél türelmét kimeritette. A feliratot a polgármester vezetése alatt küldöttség nyujtotta át Tisza Kálmánnak, ki akkor kitérő választ adott. A mai enqueten a főváros képviseletében Kamermayer polgármester, Rózsa Péter ügyosztályvezető és Heuffel Adolf mérnök, valamint Ráth Károly főpolgármester voltak jelen; a közmunkatanács részéről br. Podmaniczky Frigyes, Wohlfart, Rupp Imre; s a nagy közönség és sugáruti érdekeltek nevében Preuszner József, Mendl István, Fuchs Gusztáv, Fakh Károly. A meghivottak valamennyien előadták nézeteiket. A kormány — ugy látszik fenntartja továbbra is azon kikötését, hogy a sugáruton a síneknek kereszteződniök nem szabad, szért apróra megbeszélték minden más modalitást, a melylyel a kérdés megoldható volna. Kombináczióba vették a mellékutazókat, az aradi, Podmaniczky-utczát. Ez utóbbi alkalmas volna, ha a tervszerinti szélessége már megvolna, de a czél levén a sugáruti lakosok részére teremteni vasutat, nem a városligetbe menő közönségnek: a távolabbi mellékutczák — mindők az emlitettek is, — komolyan nem vehetők. A sugáruton vezetendő sinekre pedig uj modalitást nem lehet találni, mert az eddigi tárgyalások alatt a lóvasuttársulat minden leleményességét kifejtette s a kormány egyik tervet sem fogadta el. Előhozták Heuffel legujabb eszméjét, hogy t. i. a kereszteződés az arena-uton lenne. Heuffel, Rózsa s főkép Kamermayer nagyon védték a vasut szükségességét — de magukra maradtak. A többiek valamennyien ellene szóltak, még Ráth főpolgármester is, az érdekelt tulajdonosok (Mendl, Fuchs stb.) magok sem akarták, a közmunkatanács részéről megjelentek pedig eddigi álláspontjuktól is eltérve, most már költségesség szempontjából is ellenezték a vasutat. Mennyi bajba, pénzbe kerül — mondák — áthelyezni a csatornákat, vizvezeték- és légszesz-csöveket, felszakgatni s ujra visszahelyezni a burkolatot. Rupp ezt a költséget 300,000 frtra tette. Br. Podmaniczky azt is fejtegette, hogy a főváros legelőször — 1873-ban — maga sem gondolt a sugáruti vasutra s eredetileg a Podmaniczky-utcza volt erre kiszemelve, azért is határozták el ennek kiszélesbitését. A sugáruti vasut eszméje csak későbbi, s azon czélzattal teremtették, hogy vele a lóvasuttársaság részvényeinek árfolyamát emeljék. Midőn Heuffelen, Rózsán és Kamermayeren kivül mindenki ellene nyilatkozott a lóvasutnak (Tisza tartózkodó volt), s indokul még azt is felhozták, hogy daczára a hangoztatott szükségességnek, a sugáruton van legkevesebb kiadó lakás s lóvasut nélkül is már — mondhatni teljesen kiépült, — a fővárosiak előleges megállapodás szerint szóba hozták, hogy másnemü, de az igényeknek megfelelő közlekedési eszközökről, névszerint fedett kocsikról kell gondoskodni. A főváros nem képes a disztelen omnibuszokat eltávolitatni, mert ezen ipar is szabad ipar, s a rendőrség megadja nekik a helyet s számot: nem lehet azokat eltávolitani. Tisza belügyminiszter a diszesb közlekedő eszközök szükségét nem csak elismerte, de ugy nyilatkozott, hogy valahányszor pesti omnibuszt lát, az arczát szégyenpir futja el. Ez állapoton okvetlen változtatni kell s ha a rendőrség utján nem lehet segiteni, külön törvénynyel fog e tekintetben a közönség igényeinek érvényt szerezni. Az enquête végén b. Prónay — miután Tisza időközben eltávozott — kijelenti, hogy a miniszter végelhatározása legközelebb várható lesz.

A hivatalos lap február 11-iki számából. Kinevezések. Az igazságügyminiszter Kellner Miksa és Papolczy Gyula igazságügyminiszteri dijtalan fogalmazó gyakornokokat, ugyanezen minisztériumhoz tiszteletbeli segédfogalmazókká, Horváth Jenő budapesti kir. itélőtáblai joggyakornokat, ugyanazon itélőtáblához tiszteletbeli segédfogalmazóvá kinevezte. A pénzügyminiszter, Simonics Antal pénzügyi fogalmazót II. osztályu pénzügyi titkárrá s eszéki kir. ideiglenes minőségü adófelügyelővé s Pap Lajos pénzügyigazgatósági fogalmazó gyakornokot II. osztályu pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki.

Kitüntetés. Ő felsége dr. Hutta János nyugalmazott primási uradalmi orvosnak és Esztergommegye tiszteletbeli főorvosának, 50 évi müködése közben szerzett érdemei elismeréseül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

Kinevezések. Ő felsége birákká: a kézdivásárhelyi törvényszékhez: Kelemen István marosvásárhelyi itélő táblai fogalmazót, a nagy-szebeni törvényszékhez: Jáhn József szászvárosi járásbirósági albirót és az ujvidéki törvényszékhez: Paukovics Ottó almási járásbirósági albirót; alügyészekké pedig: a nyitrai ügyészséghez: Horváth József miavai járásbirósági albirót és a beregszászi ügyészséghez: Tolvay Gyula ottani járásbirósági aljegyzőt nevezte ki. Rajnay Gusztáv igazságügyminiszteriumi számvevőségi irattárnoknak és Horváth Sándor ottani számtisztnek, a számtanácsosi czimet dijmentesen adományozta. Buttykay Emil kataszteri igazgatósági titkárt, létszámon kivüli pénzügyminiszteri titkárrá nevezte ki.

Névváltoztatások. Weiss Sándor (Izrael) kaposvári lakos saját, valamint Ernesztine nevü kiskoru leánya „Vései“-re. Schvarcz Dávid csongrádi lakos „Fekete“-re, Schäfer Soma 10 zászlóaljbeli tettleges állományu m. kir. honvéd főhadnagy nagyváradi lakos „Szántó“-ra, Hamburg Mór forrai lakos saját, valamint kiskoru Izidor, Emil, Kornélia, Paulina, Hermin, Albin, Géza, Lajos és Iréc nevü gyermekei „Hajós“-ra változtatá nevét belügyminiszteri rendelettel.

TÁVIRATOK.

A gácsországi elfogatások.

Lemberg, febr. 12. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az idevaló büntető biróság elhatározta, hogy nem veszi figyelembe az elfogott ruthének tiltakozását, melylyel a vizsgálati fogság elrendelése ellen föllépték.

Lemberg, febr. 12. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A kerületi kapitányság több oly egyént szolgáltatott át a büntető biróságnak, ki a ruthének elfogatása alkalmával büntetésre méltó propagandát üzött a falusi nép között.

Páris, febr. 12 (Az „Egyetértés“ tudósitójanak távirata.) Courcel báró, az uj nagykövet olyan utasitásokkal megy Berlinbe, melyek nagyon alkalmasak reá, hogy Bismarck herczeg a Freycinet-kormány programmja iránt való bizalmát megerősitsék. Freycinet megerősitja ama hireket, hogy ő Oroszország felé különös barátsággal viseltetnék s kijelenti, hogy külpolitikájának alapja az egész Európával való jó egyetértés.

London, febr. 12. (Az „Egyetértés“ távirata.) Ma egy magán jellegü politikai összejövetelben Gladstone kijelentette, hogy le fog mondani abban az esetben, ha a képviselőház a házszabályoknak a kormány által ajánlott módositását el nem fogadja. A vitazár behozatalát nagyon sok képviselő ellenzi.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Szeged, febr. 12. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A Körös-Tisza-Maros vidéki ármentesitő társulati érdekeltek ma tartották a Horváth Gyula által összehivott értekezlet. Jelen voltak a társulatok megbizottai és a magán birtokosok. A kiküldött ötös bizottság jelentése elosdja, hogy a kormány elkésve intézkedvén a gátmunkák készitéséről, azok most drágán teljesittetnek, mert nagy munkát kell rövid idő alatt végezni. A vállalkozónál tapasztaltak, hogy némely helyen az anyag a belső területről vétetett, bár ez a veszély elháritása okából a kormánybiztos rendeletére történt, hogy továbbá gyakran a töltésföld csak lehányatván, a vasuti kossikról laza marad, végre hogy néhol fagyos föld használtatott. Egészben véve azonban elismerve a teljesitett munka nagyságát, latba vetve, hogy ujabb alkudozások más vállalkozókkal késedelmet és az eddiginél még nagyobb költséget okoznának, a szerződés fönntartását és a töltések teljes kijavitását jelen vállalkozó Deutsch J. József által kivánják. Jelentés végén éles bírálat alá vonatik a kormány eljárása a Tisza-szabályozási kérdésben. Horváth Gyula biztosnak elismerés szavaztatik. Jelentés fölött hosszabb vita fejlett. Végre Károlyi István gróf és Horváth inditványára kiküldetik 15 tagu bizottság Károlyi gróf elnöklete alatt, mely az összes társulati érdekek képviseletében eljárand és következő kérdések megoldására törekszik: Először a tiszai munkák elkészitésére a határidő 1883 végeig hosszabbittassék meg; másodszor: töltések lehetőleg kőburkolattal ellátandók, harmadszor: ártérfejlesztés mielőbb elkészittessék vállalkozó által; negyedszer az állam viselje a töltésezések költségei egy részét, a járulékok maximuma holdankint megszabatván; ötödször belvizek levezetésére készült tervek végrehajtandók; hatodszor: állami hozzájárulási arányának megállapitása végett készittessék arányositás, mely az 1830—1855. és 1881. évi vizszin magasságokra állapitandó. Az értekezlet teljes bizalmat kifejezvén Horváthnak — föl oszlik.

Szeged, febr. 12. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A szegedi kereskedelmi és iparbank ma tartotta évi rendes közgyülését. Az idei osztalék 10 frtban állapittatott meg a 100 frtos részvények után. Az intézet tekintélyes összeget szavazott meg jótékony czélokra és ezek közt 50 frtot a hirlapirói nyugdijintézetnek.

Fiume, febr. 12. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az Envoy angol gőzös ma liszt-, fa- és papirárukkal Londonba indult.

Bécs, febr. 12. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az általunk már emlitett Mayer S. és társa czég bukásának következménye, hogy Kubicse W. és társa, valamint Wimmer és társa müncheni terménykereskedők fizetésképtelenekké váltak. A passiva mindegyiknél felülmulja a 200,000 márkát.

Bécs, febr. 12. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Gabnatőzsde: A mai magánforgalomban New-York lanyha sürgönye daczára meglehetős ideig megmaradtak jegyzéseink tegnapi magaslatokon: Buza tavaszra igen élénk forgalomnak örvendett és fedezési czélra mintegy 10-12000 mm. köttetett belőle 12.37—12.39 frton és csak későbben jött néhány kötés 12.35 frton létre. Buza őszre 11.40—11.42. Zab tavaszra 8.12—8.45, őszre 7.50. Tengeri máj.—juniusra 7.60—7.65 frt. Ez utóbbi jegyzések névlegesek.

Bécs, február 12. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A mai vasárnapi tőzsde teljesen érdeklhetlenül folyt le és csak egyes kötések jöttek létre a legszorosabb coulisse-értékekben mérsékelten redukált árfolyamokon. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 285.25, magyar hitelbank 275, angol-osztrák bank 115, unionbank 114.25, bankegyesület 106.25, tramvay 189, osztrák államvasut 295, Károly Lajos vasut 287.55, déli vasut 125.50, elbavölgyi vasut 209.50, májusi járadék 73.35, magyar 4%-os arany-járadék 83.75, husz frankos arany 9.54, birodalmi márka 58.52.

Frankfurt, febr. 12. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A mai tőzsde üzlettelen volt; osztrák hitelrészvény 252.62, osztrák államvasut 253, galicziai 247.37, lombard 107, északnyugoti vasut 174, magyar 4%-os aranyjáradék 71.91.

Vegyes közlemények.

⁑ A kamatozó pénztári jegyek január havi forgalmáról a hivatalos közlöny következő kimutatást közöl: 1881. évi deczember végén forgalomban maradt 100 frtos 412 db, 1000 frtos 786 db, 10,000 frtos 2155 db. összesen 3353 db 22,377.200 frt értékben; 1882 januárban kibocsáttatott: 100 frtos 26 db, 1000 frtos 122 db 10,000 frtos 544 db, összesen 692 db 5.564,600 forint értékben; összesen a mult évi deczember végén forgalomban volt és 1882. januárban kibocsátott jegyek összege; 100 frtos 438 db, 1000 frtos 908 db 10,000 frtos 2699 db, összesen 4045 darab 27.941,800 frt értékben. Januárban beváltatott: 100 frtos 30 db, 1000 frtos 95 db, 10,000 forintos 554 db, összesen 679 db, 5.638 000 frt értékben. Maradt forgalomban 1882. január hó végéig: 100 frtos 408 db, 1000 frtos 813 db, 10,000 frtos 2145 db, összesen 3366 db 22,303.800 forint értékben. E szerint a forgalom növekedett az 1000 frtos jegyekben 27 darabbal és csökkent a 100 frtos jegyekben 4 dbbal és a 10,000 forintosokban 10 darabbal, összesen 73,400 frt értékben.

⁑ A győr-sopron-ebenfurti vasut ez évi január havában 15379 szállitott személy után 8698 frtot, vagyis a mult év ugyanazon szakával szemben 105 frttal többet, és 22805 tonna gyors és teherszállitmány után 33277 frtot, vagyis 2035 frttal kevesebbet vett be mint a mult év ugyanezen szakában. Összes januárhavi bevétele 41975 frt, vagyis 1930 frttal kevesebb, mint 1881. januárban.

Iparügyek.

— A budapesti országos kiállitás. Tegnap délután ½11-kor az országos magyar iparegyesület küldöttsége gr. Zichy Jenő, Mudrony Soma, Eöry Farkas Kálmán, Ráth Károly, Havas Sándor, lovag Posner K. Lajos, lovag Falk Zsigmond és Steindl Alajos az 1884. évben megtartandó orsz. iparkiállitás ügyében Tisza Kálmán miniszterelnöknél tisztelegvén — a küldöttség szónoka gr. Zichy Jenő a kiállitásnak anyagi és erkölcsi támogatása és ennek minisztertársainál leendő ajánlása iránt előterjesztett kérelmére a miniszterelnök azt válaszolta, hogy helyesen megválasztott időben alkalmas módszerek mellett a kiállitás eszméjét elvben kivánatosnak és a hazai ipar előmozditására üdvösnek véli, s ezt annak idejében, a mikor majd a részletes módozatokról értesülést nyerend, támogatni hazafias kötelességének ismerendi. A kölcsönös nyilatkozatok és megjegyzések után, a miniszter a küldöttség minden egyes tagjával kezet szoritván, ez a miniszterelnöki palota termeiből eltávozott.

Kereskedelem és tőzsde.

⁑ Szerbia és a Société de l'Union générale. Az Union générale katasztrófája által teremtett helyzet legfontosabb momentumát a Szerbia és a bukott intézet közti viszony képezi. Erre vonatkozólag Párisból ezeket irják: Az Union générale és a szerb kormány közt kötött ügyletek háromféle természetüek voltak és pedig olyanok, melyek 1. a szerb sorsjegyeket s az ezekkel kapcsolatos haditartozás-konvertálást, 2. a szerb vasutak kiépitését s a szerb kötvények kibocsátása utján való pénz szerzést és 3. szerb nemzeti bank felállitását illették. A nemzeti bankot illetőleg szerződésszerü egyezményre még nem került a dolog, s azért ez a pont a kár megállapitásánál, melyet Szerbia esetleg szenved, el is esik. A mi a szerb sorsjegyeket illeti, ugy az Union générale, mint tudva van, 33.000 darabot vett át a szerb kormánytól 33 millió frank értékben. Az átvett részvényeknek felét egy konzorcziumnak, mely az osztrák tartományi bank vezetése alatt áll, adta át fix összegen, mig ellenben a szerb sorsjegyek második felének opczióját ez a konzorczium tartotta fönn magának. A szerb kormány tehát abban az esetben károsodnék meg, ha a konzorczium az opcziót nem teljesitené, ugy hogy az Union générale csődtömege az e sorsjegyek után járó értéket át nem szolgáltathatná. Ebben az esetben egyelőre a szerb sorsjegyek eddigi 150.000 darabra rugó kibocsátásánál maradnának, s a szerb hadi tartozás konvertálása csak félig hajtatnék végre. A fő veszteség melyet Szerbia szenved, a szerb vasutakat illeti. A szerb kormány körülbelül 40 millió frank effektiv értékü kötvényeket adott át az Union générale-nak, mely kötvényeket a nevezett intézet már el is adott, azon kivül pedig a szerb kormány több kamat- és törlesztési részletet már anticzipando fizetett az Union générale-nak. A

---

az ősmagyar családnak, „a keleten nőtt törzsökfának“ sarját e emezi, az idegen anyanyelvü zsidó fiut egy közös eszme, közös érzés hevitette: a magyar mivelődés szeretete. Senki sem csüggött állandóbb és tisztább lelkesedéssel szellemi életünkön, ennek idegen nyelvü ismertetésében senki sem tett oly hosszu és önzetlen szolgálatot, mint Dux Adolf. A jobbak közé tartozott, mint müforditó és kritikus s tollát mindig a legnemesebb szándék vezette. Tapintata nem szolgált soha üres ambicziókat, minők napjainkban nem ritkán tolakodnak szemünk elé, a külföldi lapok által bőven osztogatott világhirért áhitozva. Német czikkeit nem iró ismerősei külön érdekében irta, mintegy hiuskodva a pártfogó szerepében, hanem lelkesedéséből, szeretetből a magyar irodalom iránt, melyet mint ilyet kivánt a mivelt népek szellemvilágába bevezetni. Az az irodalom lelkesitette, mely jelentőségét tisztán és egyedül nemzeti müvelődésünkhöz való viszonyában kereste, s minden mást mellékesnek tekintett.

A jelentés ezután hirt adott a társaságnak ama szándékáról, hogy reform korunk egy kiváló irói szellemének, a kritikus, vigjátékiró és novellista Csató Pálnak szépirodalmi munkáit összegyüjteti és életrajzát megiratja. A mult esztendőben egy bölcsőt is felkeresett a társaság, mely bölcsőben a nemzetnek egykor kedves énekesét ringatták. Küldöttei által jelenvolt szeptember 4-dikén Szegzárdon, hol a Garay János szülőházára alkalmazott emléktáblát leplezték le. Tudatja továbbá a jelentés, hogy a társaság befejezéséhez közelre juttatá azt a régi tervét, hogy Kisfaludy Károly mellszobrával megajándékozza az akadémiát, melynek vendégszeretetében husz év óta van része. Kiss György faragja Rómában s a kiknek alkalmuk volt látni a mintát, ugy nyilatkoznak, hogy legsikerültebb mellszobraink egyikét várhatjuk a müvésztől.

Végül a Kisfaludy-társaság rendes évi müködéséről kiadványairól s a jövőben megjelenőkről ad számot a jelentés. Az ujon választott tagokat e szavakkal mutatja be: „Örömmel vezetjük be őket, tudva, hogy méltók a helyre, melyet elfoglalnak s biztos remélve, hogy egész lélekkel csatlakozni fognak zászlónk alá. A kis sereg, mely e zászló alatt harczol, bizonyára nem minden egyes tagjában, hanem csak mint testület, mint intézet halhatatlan. Midőn e névvel ily értelemben is illetni merjük, csupán azt a hő óhajtásunkat, buzgó esdésünket fejezzük ki általa, hogy örök lehessen munkája a társaságnak, mivel örök marad az eszme is: a magyar mivelődés eszméje, melynek szolgálatát szánta.“

A titkár megjelenzett jelentését Vadnay Károly beszéde követte, melylyel e finom izlésü irónk Tóth Kálmán emlékének adózott. Másfél óráig tartott a beszéde, de a közönség, melyet a Kisfaludy-társaság változatossághoz szoktatott, lankadatlan figyelemmel kisérte mindvégig. Elmondhatjuk bátran, hogy a mit Vadnay nyujtott, legérdekesebb, legbecsesebb része volt a mai közülésnek.

Azon az őszinte vallomáson kezdte beszédét a „Fővárosi Lapok“ szerkesztője, hogy alig tudja visszaszoritani a maga gyászát, midőn a Kisfaludy-társaságét kell tolmácsolnia: Tudja — ugymond — hogy a közönség jól ismeri a költőt a kit dicsőiteni készül, s a mit ő elhallgat, kipótolja azt a hallgatók tudása. Barátja, utitársa volt a költő az élet utain. Együtt jártak s biztatással melengették egymást. Egy borsodmegyei faluban ismerkedtek meg, melyet Szemere Bertalan születése és irodalmi munkássága tett nevezetessé. Már akkor is volt költői neve Tóth Kálmánnak. Dalait hamar szárnyaira kapta a hir és berepülte velök az országot. Mikor Vadnay megismerte, Beranger volt legkedvesebb költője. Verseit a zsebében hordozta mindig. Petőfit nem olvasta, mert kivülről tudta minden betüjét. De belső természete nem engedte, hogy Beranger vagy Petőfi tanitványa legyen. Nemcsak a tehetség kisebb mértéke, de természete is megkülönbözteté e két órástól. Egyben volt csak hasonló hozzájuk: az érzelmek őszinteségében. Jövőjét a kolostor falai közt kereste. Belépett a premontreiek közé. Apja 1845. augusztusában küldötte őt Pannonhalmára s egy kitünő tanár figyelmébe ajánlotta. Kérte számára a gondos ápolást, hogy majdan dicsőségére legyen a hazának. Tóth Kálmán a kolostorba is elvitte becsvágyát. Mikor meglátta ornátusában az apátot, a méltóságára vágyott ő is. A kolostorban csak egy évig maradt. A sok tanulás beteggé tette s e miatt éles hallása is megfogyott. A kolostorból nem örömest bocsátották haza, ámbár megigérte, hogy mihelyest teheti, visszatér a rendhez, Guzmics Izidor példája lelkesité, ki másodszor is belépett szerzetébe s hosszu időn át csillaga volt. De meg volt irva Tóth Kálmán számára a végzet könyvében, hogy a világi életben elérjen mindent, csak azt nem, a mit a kolostorban keresett: az élet nyugalmát. — A dicsőült költő Pécsett olvasta először Petőfit s maga is irogatni kezdett s verseit az „Életképekbez“ küldözgette Ánév alatt. Zsöngéi nem nagy tehetségre vallottak s csak akkor adott reményt fényes jövendőre, mikor szerelmi dalait énekelte. Később katona akart lenni és fölvétette magát a Ludoviczeum növendékei közé. Itt sem maradt sokáig, mert az intézet tanárai is kardot rántottak a nemzet szabadságáért s növendékeiket a csatatéren tanitották. Tóth Kálmán is együtt küzdött a hősökkel, a mi mód nélkül fokozta büszkeségét, mely a „Ki volt nagyobb?“ czimü költeményében nyer leginkább kifejezést. S költői dicsőségének bizonynyal jelentékeny részét teszi, hogy sanyaru időkben szolgálta a múzsát. Vannak nemzetek, melyek nagyobb költőkkel birnak nálunknál, de egy sincs, mely lantosainak nagyobb hálával tartoznék mint nemzetünk. A magyar költők daloltak akkor is, mikor szólani nem szabadott.

Tóth Kálmán szerelmeiről is megemlékezett Vadnay. Elmondta, hogy mennyire rajongott a költő azért az előkelő családból való, nagymüveltségü, szellemes irónőért, ki később nejévé lett. A költő megkérte volt Kemény Zsigmondot, kit kiváló emberismerőnek tudott, hogy menjen el s nézze meg az ő ideálját s aztán mondja meg vajjon boldog lesz-e vele. Kemény Zsigmond teljesitette is Tóth Kálmán kérését, de a válasz helyett átadta neki Fligare Karlen Emilianak egy regényét, hogy olvassa el. A költő nem merte elolvasni a könyvet s Vadnayt kérte meg, hogy lapozza át. Vadnay aztán elmondotta neki a regény szomoru tartalmát. Tóth Kálmán azt felelte, hogy Kemény Zsigmond csalatkozik, pedig ő maga csalódott keservesen. Saphir, a hazánkban született német humorista, vendége volt egyszer a költőnek s házasságát két csillag egyesülésének nevezte felköszöntőjében. — Pedig nem egyesültek csak egymás mellé jutottak s ei is kerülték egymást nemsokára.

Sokat beszélt Vadnay Tóth Kálmán élczlapjáról, a „Bolond Miskáról“ is, valamint szinpadi és országgyülési sikereiről. Nem feledkezett meg arról sem, hogy elmondja eredetét a betegségnek, mely a költőt sirba vitte. Megható szavakkal bucsuzott el a költő emlékétől s azzal a jó kivánsággal végezte beszédét, hogy koszorujának babérjai örökké frisek maradjanak.

Mikor lecsendesült a viharos taps és éljenzés, melylyel a hallgatóság Vadnay Károlyt kitünteté, Szász Károly lépett a felolvasók asztalához s nagy tetszést keltett „Báiban“ czimü szép költeményének elszavalásával. Utána Berczik Árpád adta elő érdekes rajzát, „A fehér rókákat“. Jóizü humorral beszélte el benne egy fiatal házaspár incselkedéseit. A férj, Illoki Alfréd egy jó barátjának, Szücs Palinak levélbe foglalt tanácsára együttlétük második hónapjában azzal gyötri a feleségét, hogy minden este eljár a „fehér rókák“ közé, kiket barátainak mond, holott nincsenek is a világon. E zaklatásnak az a czélja, hogy Alfréd szabadságát biztositsa vele s leszoktassa a menyecskét a zsarnokságtól. Pedig annyira szereti a feleségét! Mikor elmegy hazulról, az utczán, a hideg, szellős utczán bolyong két órán át, vagy betekint valamelyik vendéglőbe, de oly unalmasaknak találja a vig czimborákat, kik nélkül legény korában el sem tudott lenni.

De hát meg kell védenie a szabadságát. Mig Alfréd az utczákon tévelyeg, Natalin, a menyecske, férfi ruhába bujik, hogy kikémlelje, hol vannak a „fehér rókák“, hova jár esténkint az ő férjecskéje. A felöltő zsebében megtalálja Szücs Pali levelét s mikor beáll az est, ő biztatja még gunyosan a férjét, hogy menjen, siessen hazulról, mert nehezen várják a „fehér rókák.“ Alfréd nem igen siet, inkább szeretkezik az ő kicsikéjével. A „fehér rókák“ várhatnak. Natalin zsebébe nyul s kendőjével kirántja belőle a Szücs Pali levelét. Alfréd felkapja, megnézi, s bahotában törnek ki mindaketten csokolódnak sokáig, boldogan. Natalin nem hallott azontul a fehér rókákról.

Az élénken megtapsolt rajz után ifj. Ábrányi Kornél olvasta föl gyönyörü költeményét a „Dajkamesét“, mely szintén nagy tetszésre talált.

A sorban utolsó volt, de hatásban nem maradt el a többi mögött Agai Adolf rajza a „Magyar női typusokról.“ Az ő megszokott szellemességével van tele a dolgozat. Nagy vonásokkal rajzolta a magyar nővilág különböző alakjait: a fiskális asszonyt, a kardos asszonyt, ki jóságos ura a férjének, a gavallér asszonyt, kinek az a büszkesége, ha párbajt vivnak miatta s a tudós asszonyt, kinek még a tojás is — költemény.

Végezetül Dalmady Győző olvasta föl Csiky Gergely másodtitkár jelentését az 1881 ik évi pályázatok eredményéről, melyről néhány nappal ezelőtt adtunk számot. A jelentés után fölbontotta Gyulay Pál a pályanyertes mü jeligés levélkéjét, melyből kiderült, hogy Byron „Laraját“ Radó Antal fiatal hirlapiró ültette át nyelvünkre. Forditásáért, melyet fölöttébb dicsérnek a birálók, egybehangzólag itélték meg neki a jutalmat. Radó Antal arra is vállalkozott, hogy Tasso „Megszabaditott Jeruzsálem“-ével gazdagitja irodalmunkat s az örökbecsü hősköltemény első énekével, melyet Szász Károly mutatott be az ő forditásában a Kisfaludy-társaságnak, megérdemelt elismerést aratott. A dicséretre méltatott müforditásnak, Firduzi „Zohrab“-jának is felbontották a jeligés levélkéjét, melyből azt tudjuk meg, hogy a „Sahname“ e gyönyörü énekét Tiók Károly, debreczeni hittanhallgató forditotta. A hallgatóság megéljenezte mindakét müforditót.

Még csak Gyulai Pál mondott köszönetet a közönség érdeklődéseért, aztán véget ért a közülés, mely kettedfél óráig tartott.

A közülés végeztével a Kisfaludy-társaság tagjai s több vendég az „Európa“ fogadó első emeleti termében a szokásos lakomára gyültek össze. Az idei bankett fényesebben sikerült, mint az előző évick. Szokatlanul nagy társaság jelent meg, mely a patkó alaku asztal minden helyét elfoglalá s a jókedv és szellemesség csakhamar füszerévé vált a lakomának.

Ott volt a társaság két állandó vendége: báró Kemény János és Szontagh Pál is, mindketten lelkes barátjai az irodalomnak, s mint ezuttal is valaki tréfálkozva emlité róluk, titkos munkásai is. Az asztalfőn ültek mindketten s középütt Gyulai Pál foglalt helyet. Jelen voltak továbbá: Zichy Antal, Pálffi Albert, Frankenburg Adolf, Szász Károly, Hunfalvy Pál, Bartalus István, Tóth Lőrincz, Szilády Áron, Beöthy Zsolt, Dalmady Győző, Rákosi Jenő, Keleti Gusztáv, Berczik Árpád, gróf Zichy Géza, Arany László, P. Szathmáry Károly, Ágai Adolf, ifjabb Ábrányi Kornél, Sturm Albert, Handtmann, továbbá az ujonnan választott tagok közül dr. Heinrich Gusztáv, Paulay Ede és Neugebauer László, mint vendégek pedig: Görgey István közjegyző, Csukássy József, dr. Prém József és Nagy Miklós.

A menut Ágai Adolf készité s az ezuttal is igen pikáns volt. Évek óta a bankettek rendezése e szellemdus tárczairóra van bizva s a tagok mindig megelégedésüket nyilvánitják neki. Ime az eredeti étlap:

1-ső fogás. Tört csiceri borsó leves piritott koczkával, á la Gyulay Pál. 2-ik fogás. Balatoni csuka (melegen) csobogó vajmártással s elegikus puhaságra főtt burgonyával, á la Endrődy. 3-ik fogás. Rostélyon sült hátszin, á la szinigazgató. (Paulay Edének ajánlva.) 4-ik fogás. Kakastejen hizlalt csirke, á la Hunfalvy Pál. Palócz saláta, á la Mikszáth Kálmán. Befőtt gyümölcs, á la Kármán (Dr. Heinrichnek ajánlva.) 5-ik fogás. Dante-Pudding. Pietro Cartore segitségével forditotta Szász Károly. (Ajánlva Greguss Ágostnak.) 6-ik fogás. Sajtolatlan bor. (Szőlő formában) Svájczi magyar sajt. (Ó.) Roppantyuk. (Krach-mandulák.) Füge. (Mutatja Sturm Albert Neugebauer Lászlónak.) Ananász (nincs). Borok. Csombordi rizling. (Pénzért, szép szóért kap a vendéglőstől.) Medoc. (Ugyanabból a forrásból.) Moet-pezsgő. (Grande carte Maecenas.) Fekete kávé (sem jár ingyen). Fine champagne (nincs megtöltva). Szivar (a szomszédtól kérettetik).

Felköszöntőkben, szellemes tréfálkozásban nem volt hiány. Ha még egy óra hosszat tart a lakoma: alig van a társaságnak tagja, a ki vagy nem beszélt, vagy a kit fel ne köszöntöttek volna. Mindenekelőtt Gyulai Pál emelkedett föl s az uralkodó párért üríté poharát; utána Szász Károly a társaság tisztviselőit: az elnököt, alelnököt, a titkárt s másodtitkárt élteté, kivánva nekik, a nélkül, hogy korteskedni akart volna, hogy a napokban megejtendő restaurácziő alkalmával ismét őket válaszsza meg a társaság; később az ujonnan megválasztott tagokat éltette Szász Károly s egy harmadik felköszöntőjében a két nyertes müforditót, főleg Tiók Károly debreczeni hittanhallgatót, a ki a „Sah Námé“ részletét a „Zohrab“-ot oly szépen átültette. Beöthy Zsolt meleg hangu pohárköszöntőt mondott a betegsége miatt távol maradt Greguss Ágostra, kivánva, hogy a mai kivételes megnemjelenés az utolsó legyen. Dalmady Győző Szász Károlyt élteté, magasztalva családias szép költeményét. Utána gróf Zichy Géza emelt szót s Levinszky Józsefről emlékezett meg, ki a magyar irodalom terjesztése által annyi érdemet szerzett. Szavai lelkes hatást keltettek s a társaság elhatározta, hogy azonnal táviratot küld a kitünő müvésznek Bécsbe. A táviratot Neugebauer László fogalmazta s az elnökség irta alá. Majd P. Szathmáry Károly báró Kemény Jánost és Szontagh Pált élteté; Neugebauer László pedig szellemes fordulatokban gazdag s ötletdus szavakban köszönte meg a kitüntetést, hogy tagnak választották.

Tetszést aratott Ágai Adolf is, ki druszáját az irodalmi veteránt Frankenburg Adolfot élteté, dicsérőleg emlitve, hogy Sopront, a Kraxelhuberek második emporiumát, megmagyarositani törekedett; utána Beöthy Zsolt szellemesen Paulay Edét köszönte fel, P. Szathmáry ujra Szász Károlyt, Frankenburg Agai Adolfot, Paulay a Kisfaludy-társaságot és Berczik Árpád a jeles tudóst Hunfalvy Pált.

Mind e toasztok folyvást emelték a társaság élénk szellemét, sőt nagyon is emelték, mert mire a pezsgődugaszok durrogatása s a szép szó véget ért: következett a lakomák legérdekesebb része: a szóbeli irodalmi harcz. A szőnyegen folyvást Kiss József és Dóczy Lajos forogtak, kik érdemes költők, a nélkül, hogy a társaság tagjai lennének vagy csak kandidálták volna őket.

A vitát, melyet a sajtóban megkezdtek a harczosok, élő szóval sem végezhették be, mert mire a társaság az emlékezetes lakoma után szétoszlott, a véleménykülönbség még egészen mereven fönállott.

vasutépités azonban, mely czélra ezeknek az eszközöknek szolgálniok kellett volna, még mindig a kezdeményezés stádiumában van, ugy hogy az eddig felmutatható munkák semmi tekintetbe vehető értéket nem képviselnek. Mint egyetlen ellenérték a letett 4 millió frankra rugó óvadék szerepel, ugy hogy az Union générale csődtömege még mindig mintegy 35 millió frankkal tartozik a szerb kormánynak. Még abban az esetben is, ha valónak bizonyulna, a mit mondanak, hogy t. i. az Union générale csődtömege 50 százalékot ad a hitelezőknek, a mi nagyon valószinütlen, Szerbia még mindig körülbelől 20 millió frankot veszitene. Ily veszteség, oly kis és gyönge államot, mint Szerbia, a legérzékenyebben sujt. Mijatovics szerb pénzügyminiszter Párisban időzik, s legbuzgóbban utána jár, hogy a vasuti üzlet részére valamely pénzintézetet találjon, eddigi tárgyalásai azonban, még a Banque de Parissal folytatottak sem vezettek eredményhez. Ha valamely eddig ismeretlen kibuzót nem találnak, akkor Szerbia abba a szomoru helyzetbe juthat, hogy vasutait ki nem épitheti s a nemzetközi szerződést nem teljesitheti. Természetes, hogy Szerbiában a Risztics-párt a dolgok eme állását felhasználja, mely párt a Bontoux-val kötött szerződést annak idején tudvalevőleg a legerélyesebben ellenezte, s most Szerbiában meglehetős népszerüségnek örvend. Hogy ily körülmények közt a belgrádi kormánykörben miniszterválság könnyen beállhat, az nagyon természetes.

** **A pesti hazai első takarékpénztár** elnökéről, Hajós Józsefről ma az a hir volt a fővárosban elterjedve, hogy leköszönt a takarékpénztárnál az elnökségről. E hir sokféle félreértésre és kombinációra adott okot. Mint értesülünk azonban a hir teljesen alaptalan, mert Hajósnak egyáltalán nincs szándékában az intézettől megválni.

** **A magyar kereskedelmi csarnok** e hó 19-ikére kitüzött közgyülését ugyancsak e hó 26-ára d. u. 3 órára halasztották el.

** Az osztrák-magyar első tisztviselő egylet pesti előleg- és takaréktársulata tegnap délután 4 órakor tartotta rendes évi közgyülését Kanovics Alfréd elnöklete alatt. A gyülésen a bécsi anyaegylet részéről megjelent Görgey és felolvasva a bécsi egylet átiratát, átnyujtja elnöknek a bécsi egylet tiszteletbeli tagjává történt kinevezésére vonatkozó diszokmányt. Az üzleti jelentésből kiveszszük, hogy az egyletnek 1372 tagja van. A tiszta jövedelem 24.061 frt 56 kr volt. A szavatoló részbetétek 7% osztalékra igényel 22,763 frt 03 kr., maradt még 1398 frt 53 kr, mely a jövő év számlájára átvitetett. Határoztatott. A bécsi anyaegylet idei közgyülésén való részvételre Kunez Péter, Keresztes K. és Janics Péter küldettek ki. Ezután a felmondási határidő a betétekre nézve 1 és 3 hóra állapittatott meg. A tisztviselők anyagi és társadalmi helyzetének javitására vonatkozólag az elnökség felhatalmaztatott, hogy tegye meg a szükséges lépéseket. Miután Kanovics ujra egyhangulag elnökké választatott, az ülés véget ért.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonatőzsde.

— Vasárnapi forgalom. —

— február 12.

A buzaüzlet iránya ma határozottan lanyha volt. A kinálat ugyan csak mérsékelt, de sürgős volt, malmok ellenben tartózkodó magatartást tanusitottak és csak nyomott árakon akartak vásárolni, a forgalom ennek következtében vontatott volt és mintegy 10,000 mm. adatott el, mi közben finomabb fajták, melyekből csak kevés van a piaczon, csak 5 krral, egyéb buzafajok ellenben általán 10 krral gyengültek métermázsánkint. — Egyéb gabonanemek csekély forgalom mellett ugy árban, mint irányban is teljesen változatlanok maradtak. — Eladatott:

Buza: Tiszavidéki 100 mm. 77·5 k. 13, 1000 mm. 77·3 k. 13, 400 mm. 77 k. 13, 200 mm. 76·5 k. 13.—, 400 mm. 75·3 k. 13.—, 200 mm. 76.3 k. 12.70, 100 mm. 77·2 k. 12.70, 100 mm. 76·2 k. 12.72½, 200 mm. 76 k. 12.60, 400 mm. 75·8 12.65, 100 mm. 75 k. 12.50 kevert, 100 mm. 73·5 k. 12.40, 400 mm. 73·4 k. 12.30, 250 mm. 73 k. 12.30, mind három hóra.

Fehérmegyei 100 mm. 72·5 k. 12.15, 200 mm. 72·6 k. 12.20, mindkettő három hóra.

Pestvidéki 100 mm. 72.4 k. 12.10, 100 mm. 72·4 k. 12.10, mindkettő három hóra.

Aradi 300 mm. 73.5 k. 12.20, három hóra.

Bihari 100 mm. 77 k. 12.70, három hóra.

Északmagyarországi 200 mm. 76.8 k. 12.15 sárga, 100 mm. 76.5 k. 12.35, 200 mm. 76.6 k. 12.55, 200 mm. 75.4 k. 12.10, 100 mm. 75 k. 12.10, 800 mm. 75 k. 12.05, 200 mm. 74.8 k. 12, 100 mm. 74 k. 12.05, 200 mm. 74 k. 12.05, 500 mm. 74.5 k. 12.10, 200 mm. 73 k. 11.75. mind három hóra.

Felsőtiszai 100 mm. 77.2 k. 12.70, három hóra.

Oláhországi 200 mm. 70 k. 10.75, három hóra.

Rozs 200 mm. 8.75, 350 mm. 8.92½, mindkettő készpénzen.

Árpa 500 mm. 7.40, 200 mm. 8.05, mindkettő készpénzen.

Zab 200 mm. 7.80, 250 mm. 8.05, mindkettő készpénzen.

Határidőüzlet iránya ugyan lanyha volt, de a ma érkezett jelentékenyen alacsonyabb newyorki árfolyamok meglehetősen hatás nélkül maradtak és az itteni árak nem szenvedtek további csökkenést. A forgalom csekély volt. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra 5000 mm. 12.15 frt.

B.-tengeri május-juniusra 2500 mm. 7.30 forint.

Déli 12 órakor zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	12.13—12.16	frt
őszre	11.25—11.30	"
B.-tengeri május—juniusra	7.28—7.30	"
Oláh tengeri május—juniusra	7.22—7.25	"
Szokványzab tavaszra	8.35—8.38	"
Káposztarepcze aug.—szept.-re	13½—13⅝	"

Délutáni forgalom.

A délutáni magánforgalomban valamivel kedvezőbb volt a hangulat és köttetett:

Szokványbuza tavaszra 5000 mm. 12.16 forint.

Káposztarepcze augusztus—szeptemberre 500 mm. 13⅝ frt.

Értéktőzsde.

— Vasárnapi forgalom. —

Gyöngébb párisi és frankfurti jelentések benyomása alatt a mai vasárnapi forgalmat nyomott hangulat kisérte s a forgalom maga csekély volt. Osztrák hitelrészvények 287-en indultak, estek 284.50-ig, mire ismét emelkedtek, de csak rövid tartamra 285.50-re, s maradtak 284.50-en. Magyar 4%-os aranyjáradék kezdetben 84.20-re kináltatott, mire 83.85-re esett; magyar leszámitoló és pénzváltóbank 96-tól 95-ig köttetett.

12 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 284.50—285, magyar 4%-os aranyjáradék 83.85—83.90, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 90.50—96.

Bécsi gabnatőzsde.

Bécs, febr. 11. (Az „Egyetértés" tudósitása.) Száraz, szeles időjárásunk volt e héten is, azonban jóval langyosabb, mint a megelőző héten. Az őszi vetésekre legkevésbé sem mondható ez idő hasznosnak. Söt tekintve azt, hogy a tartós szárazság következtében a gyenge növényzetet takaró föld teljesen szétporlott, igen könnyen bekövetkezhetik a veszély, hogy a szél e száraz takarót eltujja a növényzet gyökeréről, mely aztán védtelen lenne a netán még bekövetkezendő hidegek ellen. Csakis e körülmény okozhatta, hogy a budapesti tőzsdén csütörtökön már a vetéseknek fagy által szenvedett megbántásáról keringtek hirek, hogy azonban eddigelé még kár nem konstatáltatott, bizonyitja, hogy a fentebbi hir által előidézett szilárdság csak pillanatnyi volt. Tőzsdénken egyrészt kül föld folyton csökkenő árai, másrészt a rosz lisztkelet folytán egész héten lanyha irány és meglehetős üzlettelenség uralkodott. A kész buza ára a gyenge kinálat miatt csak 5—10 krajczárnyi veszteséget szenvedett.

A buzahatáridőkben élénk forgalom volt, bár uj vállalkozás kevés történt, de igen sokan fedeztek és realizáltak.

Buza tavaszra 12.60—12.62 frtról 12.40-ig és őszre 11.60—11.62 ről 11.45 frtig esett, azonban tegnap este mindkettő valamivel kellemesebben zárult 12.43—12.45, illetőleg 11.45—11.48 forint.

Rozs kész áruban, valamint a határidőkben is 10—15 krral olcsóbbodott szombat óta. Tavaszra 9.60 frton köttetett, őszre 8.80—8.90 frt névleg.

Zabban igen gyenge forgalom volt, melyben kész áruért a mult héthez képest 5—10 krral alacsonyabb árakat fizettek. Zab tavaszra 8.60 frtról 8.52-ig csökkent. Őszre névleg változatlan maradt: 7.50—60 frton.

Kész tengeri a gyenge kinálat következtében teljesen megtartá mult heti árát. Május—juniusra 7.65—70-ről 7.57—60 frtig esett.

A mai tőzsdén Budapest lanyha sürgőnye további esést idézett elő a határidőkben és buza tavaszra 12.38—12.40 őszre 11.35—11.40 zab tavaszra 8.42—8.45, őszre 6.30—7.55 és tengeri május—juniusra 7.50—7.55 kron fizetett.

Kész áruban igen gyenge forgalom volt, mert tulajdonosok buzában a mult szombati árakat követelték, miknek megadására vevők nem valának hajlandók.

A mai effektiv árak 100 kilókint Bécsben:

Buza: 75—79 k. felsőmagyarországi 12.25—13.10 forint, 75—78 k. zománczos és sárga 12—12.70 frt.

Rozs: 70—74 k. 9.40—9.70 frt.

Árpa: finom égetni való 9.50—10.—, közönséges 8.25—8.70.

Zab: gácsországi 8—8.40, mag kereskedelmi 8.25—8.45, finom 8.70 frt.

Tengeri 7.80—7.90 frt.

Szeszben egész héten át lanyha irány uralkodott s a gyenge kereslettel szemben élénk kinálat nyomasztólag hatott az árakra.

Kész gabnaáru 32.50—32.75 frton fizettetett.

Buza mai forgalma 20—25,000 mm. A fogyasztók némi vételkedvet mutattak, az árak változatlanok. Eladatott: 2000 mm. 76 k. és 8000 mm. 78/79 k., összesen 10,000 mm. különféle származásu 12.75 frtjával közraktáron egy budapesti czég számlájára két bécsi malom részére. Pozsonyi 1500 mm. 65 k. 8.10 Pozsony, mosonyi 800 mm. 65 k. 8.70 északi vasut, tót 600 mm. elsőrendü 67 k. 9.30, nyugati vasut, marchfeldi 200 mm. 79 k. 13.25 Bécs, 500 mm. 77 k. 12.60, nyugati vasut, alsó-ausztriai 300 mm. 77 k. 12.30 Bécs, morva 200 mm. 80 k. 12. Hohenau, lasseei 400 mm. 77 k. 12.45 Lassee, mohácsi 600 mm. 76.5 k. 12.45 Mohács három hóra, szombathelyi 600 mm. 75.5 k. 12.60 Matzleinsdorf, mosonyi 500 mm. 77.5 k. 12.30, Mosony, szeredi 500 mm. 76 k. 13.10 Brüsau, soproni 400 mm. 80 k. 13.35 Baden, csornai 300 mm. 77.5 k. 13.10 Weissenbach.

Rozs mai forgalma 6—7000 mm., az árak alig tartták. Eladatott: galicziai 500 mm. 9, marchfeldi 300 mm. 73 k. 9.75 Bécs, alsó-ausztriai 300 mm. 73 k. 9.90 Brüsau.

Árpa mai forgalma 10—12.000 mm., az árak változatlanok. Eladatott: pozsonyi urasági áru 1000 mm. 66. k. 8.75, 600 mm. 66 k. 8.60, tót 1000 mm. 65 k. 9.35 Bécs, 500 mm. elsőrendü 68 k. 9.70 nyugoti vasut, nyitrai 600 mm. 65 k. 8.85, Nyitra, lundenburgi 400 mm. 67 k. 9.80 Lundenburg, soproni 500 mm. 65 k. 8.80 Bécs, morva 800 mm. elsőrendü 9.60 Lundenburg, 900 mm. 9.70 Göding, branovitzi 500 mm. 67 k. 9.65 Branovitz, bécsvidéki 500 mm. 67 k. 9.10, drösingi 500 mm. 67 k. 10, Bécs nyugati vasut, marcheggi 300 mm. 64.5 k. 8.40 Marchegg.

Délután zárulnak: Buza őszre 11.40—11.45, tavaszra 12.37—12.40, **rozs** őszre 8.90—9, tavaszra 9.50—9.55, **tengeri május—juniusra** 7.60—7.62½, **zab** magyar kereskedelmi áru 8.25—8.35, rostált 8.30—8.50, tavaszra 8.42½—8.47½, őszre 7.50—7.55.

Gazdasági közlemények.

* **Erdőrendezési táblázatok.** A hivatalos lap mai száma a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium következő közleményét közli: Az erdőtörvény alapján készitendő rendszeres gazdasági üzemtervekhez szükséges erdőrendezési táblázatok a czélból, hogy az erdőbirtokosok által jutányos áron és minden nehezebb és költségesebb utánjárás nélkül megszerezhetők legyenek, külön nyomatva kiadattak; s ezennel köztudomásra hozatik, hogy a hosszas használatnak megfelelően jó tartós papirból készült nyomtatványok minden kir. erdőfelügyelőségnél az ivenkint 5 (öt) krajczárral megállapitott árnak készpénzben való lefizetése mellett kaphatók. — Megrendelések az összegnek beküldése mellett közvetlenül az illető kir. erdőfelügyelőséghez intézendők, megjegyeztetvén, hogy 40 ivnél kisebb mennyiség ki nem szolgáltatható.

Napirend február 13-án.

Naptár: Hétfő. R. kath.: Ede. **Prot.:** Kasztor. Görög-orosz: (febr. 1.) **Zsidó:** (sebat 24.) **Nap kel** 7 ó. 12 p., nyug. 5 ó. 17 p. **Hold kel** 3 ó. 13 p. reg., nyug. 11 ó. 59 p. d. e.

A magy. tud. akadémia III. (term. tud. és math.) osztályának ülése d. u. 5 órakor. Értekeznek: König Gyula, Hunyady Jenő, Konkoly Miklós, Klein Gyula és Téglás Gábor.

Fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottság ülése d. e. 10 órakor.

Fővárosi közigazgatási bizottság ülése d. e. 10 órakor.

Jótékonyczélu hangverseny a Valero-utczai népkonyha javára a vigadó kis termében.

Gyümölcskiállitás a Köztelken d. e. 10—12 és d. u. 2—4-ig.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár d. u. 3—7-ig.

Muzeumi könyvtár d. e. 9—1-ig.

Muzeumban term. rajz és népismetár d. e. 9—1-ig.

Horváth-féle „A föld körül" czimü nagy mozgó diorama a sugárúton (56. sz.) egész nap. Belépti dij 20 kr.

Állatkert nyitva egész nap.

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

NYILT-TÉR.

Lakás a Diana-épület első emeletén
Ferencz-József térre egy nagy szalon, négy szoba sat. f. évi augusztus hó 1-ére bérbe vehető. Bővebb értesitést ad Kisbaári Kiss ügyvéd IV. régi posta utcza 10. sz. 3396

Szinházak és mulatságok.

NEMZETI SZINHÁZ.

Hétfő, február 13-án:

FIGARO HÁZASSÁGA,
vagy: **egy napi bolondság.**
Vigjáték 5 felv. Irta Beaumarchais, forditotta Paulay.
Személyek:

Almaviva gróf	Náday	Cherubin	Márkus E.
Rosina, neje	Helvey Laura	Bartholo, orvos	Ujházi
Figaro	Halmi	Basilio	Földényi
Zsuzsi	Molnárné	Don Guzman	Vizvári
Marceline	Szathmáryné	Törvényszéki jegyző	Sántha
Antonio, kertész	Szigeti Imre		
Fanchette	Csillag T.		

Kezdete 7 órakor.

Holnap, febr. 14-én Wiltné assz. vendégjátékául: „A próféta." Opera 5 felv.

NÉPSZINHÁZ.

Hétfő, február 13-án:

BLAHA LUJZA asszony mint vendég.
Harmadszor:

A körösi lány.
Eredeti népszinmü a fővárosi életből, dalokkal 3 felvonásban. Irta Balázs Sándor. — Személyek:

Kaczér Gáspár	Tihanyi	Hazafi Véres	Karikás
Kádár János	Ditrói	Tibula	Horváth
Katicza	Pártényiné	Tibuláné	Klárné
Örzsike	Vadnay V.	Szikra	Kovács I.
Nagy Gergely	Vidor	Czigányprimás	V. Kovács
Kis Peti	Ujvári	Egy vendég	Marton
Mari	Blaha L.	Egy diák	Hatvani
Palotás János	Toldi		

Kezdete 7 órakor.

Holnap, febr. 14-én: „A furcsa háboru." Operette 3 felv.

IDŐJÁRÁS.

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában. A nagy légnyomás (771—772) a keleti Kárpátok felett van s onnan terjed ki a kontinens nagy részére (766—768.) A depresszió (755) Anglia felől jön a kontinensre. Közép-Európa többnyire derült, részben ködös, kissé nagyobb hőmérséklettel.

Hazánkban. Többnyire keleti és északi gyenge szelek mellett a hőmérséklet kevéssel nagyobbodott; a légnyomás keleten fölebb, nyugaton alább szállt. Az idő többnyire derült, fagyos; az északkeleti kisebb részben változó felhőzet mellett egy pár helyen csekély hó-csapadék volt.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban. Északnyugaton derült, délkeleten változó felhőzetü időt várhatni, éjjeli gyengébb fagygyal.

Haas Fülöp és fiai Budapesten
ezennel értesitik a mélyen tisztelt közönséget, hogy a
nagy végeladásukat
már ma, február 1-én az evangelikus iskolaépület nagy termében megnyitották.
Ezen alkalommal régibb mintáju **butorszövetek, szőnyegek, asztal és ágyteritők, gyapjutakarók, függönyök és papir-kárpitok tetemesen leszállitott szabott árak mellett adatnak el.**
3267

Budapest főváros közelében
egy 100 holdas tehenészet és kerti gazdaságra alkalmas
Kis birtok
lakás és istállókkal jutányosan kedvező feltételek mellett eladó. Értesit Vargha László ügyvéd Budapesten IV ujvilág u. 33.
3388

Haszonbérbe
adatik a nyugoti vasut mentében, a Somlyó-hegy mellett — 1200 □ ölével — 540 holdas uri birtok, vetések és instructio megváltásával több évre. A birtokhoz igen szép és kellemes urilak van 8 szobával, és a Somlyón egy kis szőlő is. Értekezni lehet Békefy Sándorral, u. p. Somlyó-Vásárhely.
3293

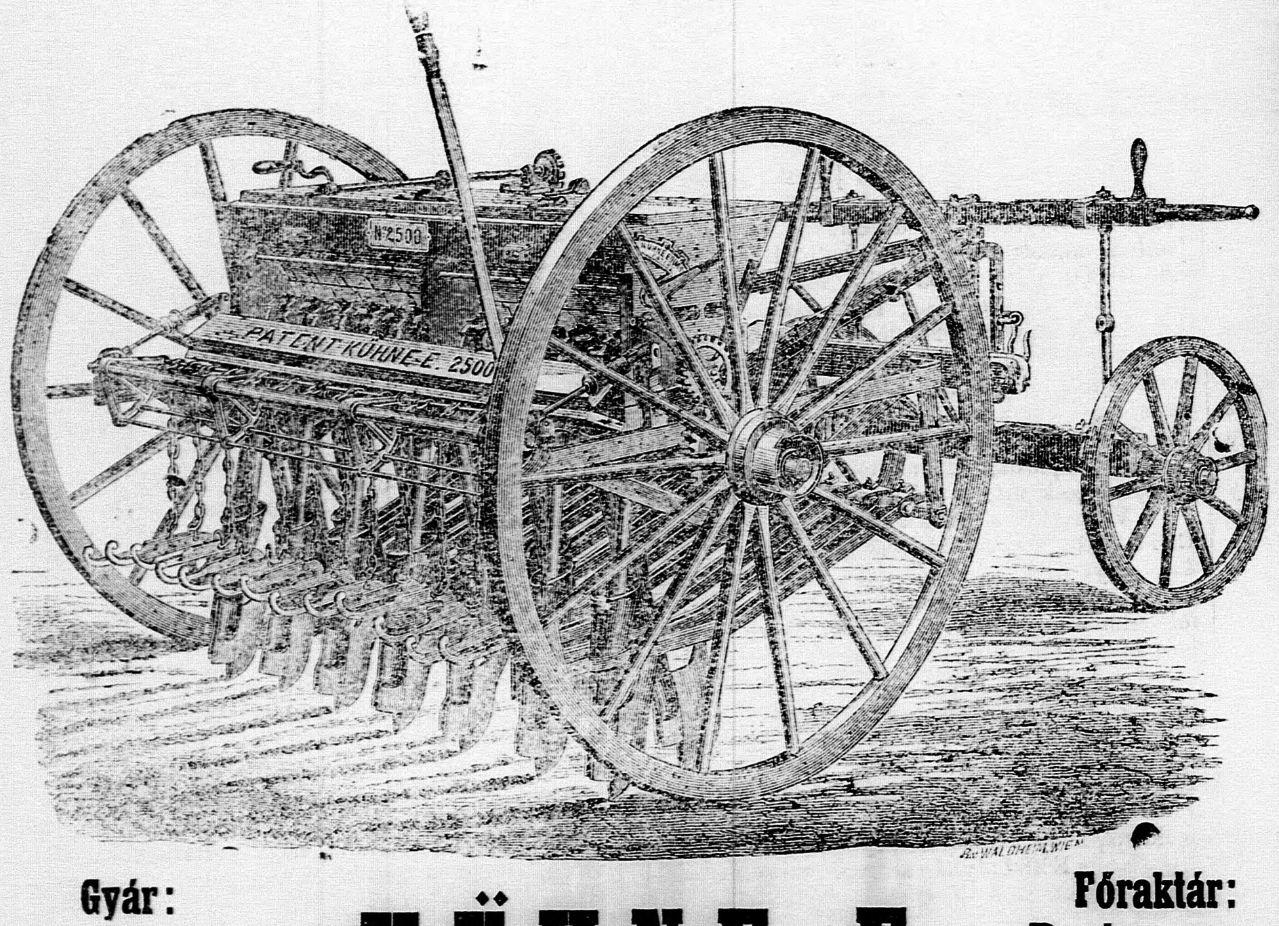

Gyár: Mosonban alakult 1856.
KÜHNE E.
Főraktár: Budapesten váczi-körut 21. (Ipar-udvar.)
ajánlja
HUNGARIA DRILL sorvetőgépeit, szórvavetőket, ekéket, boronákat, hengereket, cséplőkészleteket takarmánykészitő gépeket, s mindennemü gazdasági eszközöket. 3331
Gazdag választéku raktár Budapest, 21. Váczi-körut.

Köhögés, rekedtség, elnyálkásodás stb. ellen.
Joh. Kufferle & Co. in Wien
Wilhelmsdorfer MALZ EXTRACT BONBONS.
valódi
Wilhelmsdorfi maláta kivonati czukorkák
erős malátatartalmuk miatt sokkal nedvesitőbb, ingercsillapitóbb és nyálkaoldóbb mint azon mellczukorkák, melyek czukornál sem egyebet, vagy amellett egész hatástalan anyagot tartalmaznak.
A wilhelmsdorfi malatakivonat nagy értéke elsőrangu kitünőségek, mint Oppolzer, Heller urak Bécsben, **Bok** ur Lipcsében, valamint az egész orvosi tudós világ által nagyrabecsült **Niemeyer** tanár **által minden** kétségen felül helyeztetett.
Rózsaszinü kartonban á 10 kr., 12 karton 1 forint, finomabbak pléhdobozokban á 25 kr., 42 kr. és 68 kr.
Maláta-kivonat vegyészileg tiszta vacuumban készült üvegtégelyekben á 50 kr, 85 kr. és 1 frt 25 kr.
Fiók Budapesten:
váczi-utcza 13. sz.,
RAKTÁR: a legtöbb gyógyszerész és kereskedő uraknál.
Csak valódi ha a dobozon Küfferle J. és társa név rajta van. 3026

Uj Cotillon-figurák, Cotillon jelvények és tánczrendek
alább szállitott árakon
KANITZ C
papirkereskedésében, BUDAPEST, Dorottya-utcza 12. szám
Árjegyzékek ingyen.

Grand Hôtel Orient Budapest.
Alólirott tisztelettel jelenti, hogy a fentjelzett szállodát átvette. Ugyanaz a főváros legélénkebb pontján a *népszinházzal szemben fekszik*, (mindennemü közlekedési eszközök) lóvonatu vaspálya által a magyar és osztrák államvaspályával összeköttetésben, a t. cz. **utazók** közvetlen szállodámhoz szállittatnak, mely 100 kisebb nagyobb lakosztalyával a legujabb kor minden igényeinek megfelel. Árak 70 krtól 5 frtig; tehát a **főváros legolcsóbb szállodája.**
Kávéházam és éttermem a legizletesebb ételeket és italokat nyujtják
Kérem mélyen tisztelt vendégeimet és barátaimat, hogy ezen vállalatomban hathatósan pártolni sziveskedjenek.
Teljes tisztelettel
Schmidt Károly, Vendéglős.
3362

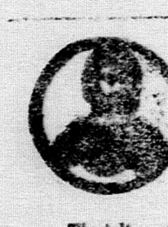
Kopaszság
a haj szürkülése és korpaképződés ellen a naponta érkező bizonyitványok és köszönetlevelek tanusága szerint egyedül csak
Dr. Moras TANNIN OLAJA
bizonyult kitünő szernek.
Tisztelt gyógyszerész ur! Kérek még egy üveg Dr. Moras-féle Tannin olaj szives beküldését. A haj kihullása elmult, és egy uj hajnövés észlelhető. Bécs, 1880. január 5. Wagner Vilmos.
Fürst József gyógyszerész ur Prágán. Szerencsémnek érzem magamat önt arról értesiteni, hogy Dr. Moras Tannin olaja, a haj kihullását, mely nálam már két évig tartott, megszüntette. Remélem, hogy e szer segitségével sikerülni fog szép hajamat ismét visszanyerhetni. Marienbad, 1879. augusztus 18-án. Jarimba Mária.
Tekintetes ur! Mint 30 éves fiatal ember már kopaszfejemmel, épen nem kellemes. Ha Dr. Moras Tannin-olajat nem használtam volna, ma fiatal aggastyán volnék. E szer néhány hét alatt csodákat vitt véghez nálam, mit mindazok, kik engem ismernek, bizonyithatnak. — Bakova, 1880. január 3-án. Drtikol Jaroslav, jószágigazgató.
Kapható 1 és 2 frtos üvegekben Budapesten Török József [illegible], Pozsonyban Pisztori Felixnél, Temesvárott Tar[illegible]

Mindennemü
gyomorbajban szenvedőknek
különösen étvágytalanság és emésztési nehézségek ellen az ép oly kellemes mint erősitő
szab. gyomorerősitő liqueur
ajánltatik 1 palaczk használati utasitással 60 kr. — Kapható Kann Lipót likőrgyárosnál, Budapesten, Váczi-körut 66., valamint minden nagyobb gyógyszertárban, és füszerkereskedésben. 2910

Már február 15-én!!!
Huzása a
3%-os hitelsorsjegyeknek.
Főnyeremény 50,000 forint.
Évenkint 6 huzás, általam csakis 11 havi 10 frtos részletfizetésre adatnak el.
Már az első részletfizetés teljesitése után, a sorsjegy a vevő tulajdonát képezi s valamennyi nyereményre egészen egyedül játszik.
Bank- és váltóüzlet LŐRY J.
Budapest, Hatvani-utcza 17.
3363

Hirdetések e lap részére felvétetnek a kiadó-hivatalban himző-utcza 1. sz.

270 darab hizlalásra alkalmas sertés
13 hónapos, eladó, melyekről értesités nyerhető Williger Mihály tiszttartó urnál, Csókán (Torontálmegye) vagy Sváb Károly urnál Kerepesi-út 24. 3379

Szemüveget használók
különös figyelmébe ajánljuk dúsan felszerelt látszerraktárunkat melyben minden igényeknek megfelelő legjobb és pontos kivitelü **szemüvegek** és **orrcsiptetők**, kitünően köszörült üvegekkel vagy hegyjegeczekkel, védszemüvegek finom kagylóüvegekkel, igen tartós és csinos foglalványokban találhatók, vagy orvosi előirás szerint olcsón készittetnek.
Találhatók továbbá megvizsgált **hiteles orvosi hőmérők**, uj szerkezetü fürdő-, ablak- és szoba-hőmérők, legjobb kivitelü Aneroid-légsulymérők, diszes és legujabb kiállitásu szinházi és tábori-látcsők, ¼ fokokra osztott hitelesitett szeszmérők stb. Látpróbákkal ellatott képes árjegyzékek kivánatra bérmentesen küldetnek.
CALDERONI és TÁRSA,
látszerészek, IV. ker., váczi-utcza 30. sz. Budapest.
Alapittatott 1819.
3368

Csak forint **1** és bélyeg.
Igérvények
a cs. kir. szab.
földhitel-intézet
zálogtevél-sorsjegyeire
Főnyeremény 50.000 forint o. ért.
Huzás február 15-én.
3327
A szerb sorsjegyeknek január 14-én tartott harmadik huzása alkalmával ismét egy általunk eladott sorsjegy **nyerte a 100.000 francos főnyereményt aranyban.**
Bécs, Wollzeile 10 és 15. **„Mercur"** CH. COHN, Wollzeile 10 és 15.
kiadóhivatalának váltóüzlete.

Legfinomabb minőségü
Gummi
vagy
halhólyag óvszer
tuczatja 2—6 frtig,
női különlegességek ára 4 frt.
Politzer Móricz
sérvkötő készitő.
Mindenféle prágai bőrből készült kesztyük legnagyobb raktára, nagyban s kicsinyben
BUDAPEST,
Deák-Ferencz-utcza.
Fiókraktár: király-utcza 3. az Orczy-ház mellett.
Megrendelések posta fordultával utánvét mellett azonnal teljesittetnek. 2293

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában, Károlykaszárnya (rostély-utcza 3. szám)